

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2010

Översättning: Pimma Åhman

Jorgalan: Sámediggi / Irma Laiti

Kansikuva: Melonta Oulangan Kitkajoella on unohtumaton elämys.
Osaava matkailuyrittäjä auttaa aloittelijankin melonnan alkuun turvallisesti ja
luontoa kunnioittaen. Kuva: Metsähallitus / Minna Koramo.

© Metsähallitus 2011

ISSN-L 1235-8983

ISSN 1235-8983 (painettu)

ISSN 1799-5388 (verkkajulkaisu)

ISBN 978-952-446-847-3 (painettu)

ISBN 978-952-446-848-0 (pdf)

300 kpl

Edita Prima Oy, Helsinki 2011

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2010

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	15.3.2011
TOIMEKSIANTAJA		HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	4870/20/2010
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2010		
TIIVISTELMÄ	<p>Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien eli luontopalvelujen toiminta pohjautuu erityisesti kansainväliseen luonnon monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen (CBD) ja sen suojelualueohjelmaan sekä EU:n luontodirektiiveihin ja Natura 2000 -verkostoon liittyviin velvoitteisiin. Luontopalvelujen toimintaa ohjaavista kansallisista ohjelmista ovat tärkeimpiä valtioneuvoston hyväksymät Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategia ja toimintaohjelma sekä Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma, METSO. Vuosi 2010 oli YK:n biodiversiteetin teemavuosi.</p> <p>Metsähallitus jatkoi METSO-toimintaohjelman 2008–2016 mukaisia toimia valtion suojelualueilla ja luontotyyppi-inventointeja METSO-alueen pohjoispuolella. Ennallistamisen sekä arvokkaiden elinympäristöjen hoidon määrään vaikuttivat kesän Asta- ja Veera-myrskyt.</p> <p>Metsähallitus vastaa useiden uhanalaisten lajien suojelusta ja kannan seurannasta. Äärimmäisen uhanalaisen saimaannorpan pesintätulos oli parempi kuin kahtena aiempina vuonna, mutta silti keskimääräinen. Saimaannorpan elinalueiden määräaikaisten kalastusrajoitusten pinta-alaa saatiin kasvatettua osakaskuntien ja Metsähallituksen välisillä sopimuksilla yli pinta-alatavoitteen (1 652 km²), mutta alue ei ollut yhtenäinen. Vuodesta 2011 lähtien sopimuksien teosta vastaa Etelä-Savon ELY-keskus. Tehtävän siirto aiheutti runsaasti lisätyötä.</p> <p>Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden käyntimäärä kasvoi prosentin edellisvuodesta. Suomen Partiolaisten suurleiri Evon uudessa leirikeskuksessa toi alueelle yli 10 000 käynnin lisäyksen. Metsähallituksen suojelu- ja virkistyskohteiden kokonaiskäyntimäärän arvioitiin nousseen 4,8 miljoonaan käyntiin. Luontopalvelut sai Suomen Ladun Suomen liikuttaja 2010 -palkinnon.</p> <p>Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden matkailukäytön hyöty paikallistaloudelle on merkittävä. Niiden ja neljän muun suositun luontokohteen kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus kohteiden lähialueilla oli yhteensä 143,5 milj. euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutus 1 840 henkilötyövuotta. Kun tuloja verrataan retkeilypalveluiden kustannuksiin, kustannus-hyöty-suhde on keskimäärin seitsemänkertainen.</p> <p>Metsästäjille ja kalastajille suunnatut eräpalvelut tarjosivat sadoille tuhansille harrastajille eränkäyntimahdollisuuksia. Poikkeuksellisen lämmin kesä suosi kanalintuja, ja lupamyynti oli edellisvuotta vilkkaampaa. Sen sijaan kalaistutukset jäivät helteiden vuoksi vähäisiksi ja myös lupakysyntä pieneni. Metsähallituksen Palosaaren alueelle myönnettiin ensimmäisenä Suomessa kansainvälinen Wildlife Estate -tunnus tunnustuksena luonnon monimuotoisuutta edistävästä riistanhoidosta.</p> <p>Natura-alueiden tila-arviointimenetelmää pilotoitiin tekemällä arviointeja 52:lla Natura-alueella. Arviointien tuloksia käytetään hyväksi loppuvuodesta aloitetuissa kansallispuistojen hoidon tehokkuuden arvioinneissa. Etelä-Suomen kansallispuistojen järjestyssääntötilannetta kyettiin parantamaan merkittävästi.</p> <p>Metsähallituksen verkkosivuilla oli ennätysmäärä käyntejä: Luontoon.fi 2 521 121 ja Retkikartta.fi 1 011 998 käyntiä. Luontoon.fi-verkkopalvelu sai Matkailutoimittajien killan palkinnon vuoden parhaana verkkosivustona. Saamelaiskäräjien kielineuvosto myönsi Metsähallitukselle kaikkien aikojen ensimmäisen Saamen kieliteko -palkinnon.</p> <p>Luontopalveluissa tehtiin kertomusvuonna yhteensä 553 henkilötyövuotta. Nuorisotyöttömyyden ehkäisyyn tarkoitetuilla määrärahoilla työllistettiin 160 nuorta 52 henkilötyövuoden verran.</p> <p>Luontopalvelujen kokonaismenot olivat 54,04 miljoonaa euroa. Summa sisältää kertaluonteisia tai muutoin poikkeuksellisia menoja 6,25 miljoonaa euroa, mm. ympäristöministeriön osoittamat 3,80 miljoonaa euroa Nuuksiokeskus Oy:n osakepääoman korottamiseksi. Menot olivat ilman edellä mainittuja poikkeuseriä 47,78 miljoonaa euroa. Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kautta valtion talousarviosta tuleva rahoitus kattoi menoista 34,35 miljoonaa euroa, tulo-rahoitus 7,35 miljoonaa euroa ja yhteisrahoitteisen toiminnan ulkopuolinen rahoitus noin 6,07 miljoonaa euroa.</p> <p>Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu valtion liikelaitoksen muun toiminnan erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetun asetuksen (1402/2004) mukaisesti.</p>		
AVAINSANAT	tilinpäätös, toimintakertomus, tulossopimus		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 149		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PAINETTU)	978-952-446-847-3
ISSN (PAINETTU)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-848-0
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	62 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	Edita Prima Oy
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	15.3.2011
UPPDRAKSGIVARE		DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	4870/20/2010
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifters bokslut och verksamhetsberättelse för år 2010		
SAMMANDRAG	<p>Verksamheten inom Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter, dvs. naturtjänsterna, grundar sig särskilt på den internationella konventionen om biologisk mångfald (CBD) och det arbetsprogram för skyddsområden som ingår i konventionen samt på olika förpliktelser i anslutning till EU:s habitatdirektiv och nätverket Natura 2000. De viktigaste nationella program som styr naturtjänsternas verksamhet är de av statsrådet godkända strategin och handlingsprogrammet för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald samt handlingsprogrammet för mångfalden i skogarna i södra Finland METSO. År 2010 var FN:s temaår om biologisk mångfald.</p> <p>Forststyrelsen fortsatte att verkställa åtgärder i enlighet med METSO-handlingsprogrammet 2008–2016 på statens skyddsområden och utföra naturtypsinventeringar norr om METSO-området. Sommarens stora stormar Asta och Veera inverkade på mängden objekt som var föremål för restaurering och vård av värdefulla livsmiljöer.</p> <p>Forststyrelsen ansvarar för skyddet av många hotade arter och uppföljningen av deras bestånd. Den akut hotade saimenvikarens kutning gav bättre resultat än under de två föregående åren och var av genomsnittsnivå. Tack vare avtal mellan delägarlag och Forststyrelsen lyckades man utöka arealen med fiskebe-gränsningar på saimenvikarens förekomstområden så att målsättningen överträffades (1 652 km²) men området är inte sammanhängande. Från och med år 2011 ansvarar ELY-centralen i Södra Savolax för uppgörandet av avtalen. Överföringen av uppgiften förorsakade rikligt med merarbete.</p> <p>Besökarantalet i nationalparkerna och statens strövområden steg med en procent jämfört med nivån år 2009. Det totala antalet besök i Forststyrelsens skydds- och rekreationsområden uppskattas ha vuxit till 4,8 miljoner. Suomen Latu utsåg naturtjänster till vinnare av priset Suomen liikuttaja 2010.</p> <p>Nyttan av turismen i nationalparkerna och statens strövområden för den lokala ekonomin är betydande. Den totala inkomsteffekten av nationalparkernas och fyra andra populära naturobjekts besökare på objektens närområden var sammanlagt 143,5 miljoner euro och den totala sysselsättningseffekten 1 840 årsverken. När inkomsterna jämförs med kostnaderna för friluftstjänsterna är förhållandet mellan kostnaderna och nyttan i genomsnitt sjufaldigt.</p> <p>De tjänster som är riktade till jägare och fiskare erbjöd hundratusentals personer olika jakt- och fiskemöjligheter. Den exceptionellt varma sommaren gynnade hönsfåglarna, och antalet sålda tillstånd var större än under föregående år. Däremot gjordes färre utplanteringar av fisk på grund av hettan, och även efterfrågan på fisketillstånd var mindre än tidigare år. Forststyrelsens område Palosari var det första området i Finland som har mottagit den internationella symbolen Wildlife Estate som erkännande för sin viltvård som främjar den biologiska mångfalden.</p> <p>Metoden för bedömning av Naturaområdets tillstånd testades genom att man utvärderade 52 Naturaområdets tillstånd. Resultaten används vid en bedömning av effektiviteten på skötseln av nationalparker som startade i slutet av året. Utarbetandet av ordningsstadgor för nationalparker i södra Finland gick framåt betydligt.</p> <p>Antalet besök på Forststyrelsens webbsidor var rekordstort: Utinaturen.fi med 2 521 121 och Utflyktskarta.fi med 1 011 998 besök. Matkailutoimittajien kilta, en förening för resejournalister, utsåg webbtjänsten Utinaturen.fi till den bästa webbplatsen år 2010. Sametingets språkkampanjråd belönade Forststyrelsen för en språkgärning med priset Saamen kieliteko, som nu utdelades för första gången.</p> <p>Inom naturtjänsterna var antalet årsverken 553 år 2010. Med de medel som var avsedda för bekämpning av ungdomsarbetslöshet sysselsattes under året 160 unga, vilket betydde 52 årsverken.</p> <p>Naturtjänsternas totalutgifter var 54,04 miljoner euro. Summan omfattar engångsutgifter och andra exceptionella utgifter för 6,25 miljoner euro, bl.a. de 3,80 miljoner euro som miljöministeriet anvisat till ökning av Nouxcentret Ab:s aktiekapital. Utgifterna var, exklusive ovan nämnda utgifter, 47,78 miljoner euro. Den finansiering som kom via miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet från statsbudgeten täckte 34,35 miljoner euro av utgifterna. Den interna finansieringen stod för 7,35 miljoner euro och den utomstående finansieringen för samfinansierad verksamhet för 6,07 euro av utgifterna.</p> <p>Bokslutet och verksamhetsberättelsen för Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter har uppgjorts enligt statsrådets förordning om särskild bokföring och särskilt bokslut för statliga affärsverks övriga verksamhet (1402/2004).</p>		
NYCKELORD	bokslut, verksamhetsberättelse, resultatavtal		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublicationer. Serie B 149		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PRINT)	978-952-446-847-3
ISSN (PRINT)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-848-0
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	62 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	Edita Prima Oy
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

GOVVIDANSIIDU

ALMMUSTUHTTI	Meahciráddehus	ALMMUSTUHTTINÁIGI	15.3.2011
DOAIMBANADDI		DOHKKEHANBEAIVEMEARRI	
LUHTOLAŠVUOHTA	Almmolaš	DIÁRANUMMIR	4870/20/2010
DAHKKI(T)	Meahciráddehus		
ALMMUSTUHTTIMA NAMMA	Meahciráddehusa almmolaš hálldahusbargguid ruhtadoalloloahpaheapmi ja doaibmačilgehus 2010		
ČOAHKKÁIGEASSU	<p>Meahciráddehusa almmolaš hálldahusbargguid, ns. luondobálvalusaid doaibman vuodduuvvá erenomážit luonddu mánggahámatvuoda guoskevaš riikkaidgaskasaš oktasašsoahpamuššii (CBD) ja dan suodjalanguovlobargoprográmmai sihke EU:a luondodirektiivvaide ja Natura 2000 -fierpmádahkii gulavaš geatnegasvuodaide. Luondobálvalusaid doaimma jodiheaddji sisriikkalaš prográmmai leat dehálepmosat stáhtarádi dohkkehan Suoma luonddu mánggahámatvuoda suodjaleami ja suvdilis geavaheami strategii ja doaibmanprográmma sihke Máttá-Suoma mehciid mánggahámatvuodaprográmma, METSO. Jahki 2010 lei ON: id biodiversitehta temajahki.</p> <p>Meahciráddehus jatkii METSO-doaibmanprográmmas 2008–2016 dárkkuhuvvon doaimmaid stáhta suodjalanguovlluin ja luondotiipa-inventeremiid METSO-guovllu davábealde. Ovdešteami sihke divrras eallinbirrasiid dikšuma mearrái váikkuhedje geasi Asta- ja Veera-stoarpmat.</p> <p>Meahciráddehus vástida mánggaid áitatvuloš šlájaid suodjaleamis ja náli čuovvumis. Erenomáš áitatvuloš saimaangahte bessenboadus lei buoret go guovtte ovddit jagi, muhto liikká gaskamearálaš. Saimaangahte eallinguovlluid mearreáigásaš guolástusráddjehusaid viidodat stuorui osolašgottiid ja Meahciráddehusa gaskasaš soahpamušain badjel viidodatulbmila (1 652 km²), muhto guovlu ii lean oktilaš. Jagi 2011 rájes soahpamušaid bargamis vástida Máttá-Savo EBI-guovddáš. Barggu sirdin dahgahii valjis lassibarggu.</p> <p>Álbmotmechiid ja stáhta vánddardanguovlluid fidniidmearri lassánii proseantta ovdditjagis. Meahciráddehusa suodjalan- ja lustabáikkiid ollesfitnanmearri árrvoštallui badjánan 4,8 miljovna fitnamii. Luondobálvalusat ožžo Suomen Latu Suoma lihkaheaddji 2010 -bálkkašumi.</p> <p>Álbmotmechiid ja stáhta vánddardarguovlluid turistageavahusa ávki báikkálašekonomiijai lea mearkkašahti. Daid ja njealji eará bivnnuhis luondobáikki fidniid ruhtageavaheami ollesboahotováikkuhus báikkiid lagašguovllus lei oktiibuot 143,5 milj. euro ja ollesbarggolašvuodaváikkuhus 1 840 bargibargojagi. Go boadut veardiduvvojit vánddardanbálvalusaid goluide, gollo-ávke-gaskavuolta lea gaskamearálaččat čiežageardásaš.</p> <p>Meahcásteaddjiide ja guolásteaddjiide dárkkuhuvvon meahcebálvalusat fálle čuđiid duháhiid lustajohttiide meahcejohtinvejolašvuodaide. Hárvenaš lieggageassi oiddii eanalottiid, ja lohpevuovdin lei ovddit jagi eallasut. Dan dihte guollegilvimat báhce báhkaid dihte uhcánažžan ja maiddái lobiid jearran geahppánii. Meahciráddehusa Palosaari guvlui miedihuvvui vuosttasin Suomas riikkaidgaskasaš Wildlife Estate - dovddaldat dovddastussan luonddu mánggahámatvuoda ovddideaddji meahcivaljidikšumis.</p> <p>Natura-guovlluid dilleárvoštallanmeannudeapmi piloterejuvvui nu ahte dahkkojedje árvoštallamat 52 Natura-guovllus. Árvoštallamiid bohtosat geavahuvvojit ávkin loahppajagis álggahuvvon álbmotmechiid dikšuma beaktivuoda árvoštallamiin. Máttá-Suoma álbmotmechiid ortnetnjuolggadusdilli nákojuvvui buoriduvvot mearkkašahhtiláhkai.</p> <p>Meahciráddehusa neahttasiiduin ledje oláhusmearri fitnamat: Luontoon.fi 2 521 121, Retkikartta.fi 1 011 998 fitnama. Luontoon.fi-neahttabálvalus oáččui Matkailutoimittajien kilta bálkkašumi jagi buoremus neahttasiidun. Sámedikki giellaráđdi miedihii Meahciráddehussii čada áiggiid vuosttas Sámi gielladahku - bálkkašumi.</p> <p>Luondobálvalusain dahkkojedje mitalusjagi oktiibuot 553 bargibargojagi. Nuoraidbargguhisvuoda eastadeapmái dárkkuhuvvon mearreruđain ordnejuvvui bargu 160 nuorraolbmui 52 bargibargojagi veardde.</p> <p>Luondobálvalusaid ollesgolut ledje 54,04 miljovna euro. Submi sisttisdoallá háválaš dahje muđui spiehkastat goluid 6,25 miljovna euro, ee. birasministeriija juolludan 3,80 miljovna euro Nuuksio-keskus Oy:a oasusoaveopmodaga bajideapmen. Golut ledje almmá ovdalis máinnašuvvon spiehkastateriid 47,78 miljovna euro. Birasministeriija ja eana- ja meahcedoalloministeriija bokte stáhta bušeahtas bohtán ruhtadeapmi govččai goluin 34,35 miljovna euro ja bohtoruhtadeapmi 7,35 miljovna euro ja oktasašruđalaš doaimma olggobeali ruhtadeapmi sullii 6,07 miljovna euro.</p> <p>Meahciráddehusa almmolaš hálldahusbargguid ruhtadoalloloahpaheapmi ja doaibmačilgehus leat ráhkaduvvon stáhta fitnodatlágádusa eará doamma sierra rehketdoalus ja sierra ruhtadoalloloahpaheamis addojuvvon áshahusa (1402/2004) mielde.</p>		
ČOAVDDASÁNI	ruhtadoalloloahpaheapmi, doaibmačilgehus, boadussoahpamuš		
RÁIDDU NAMMA JA NUMMIR	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja 149		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PRENTEJUOVON)	978-952-446-847-3
ISSN (PRENTEJUOVON)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-848-0
ISSN (INTERNETPREANTTUS)	1799-5388		
SIIDOLOHKU	62 s.	GIELLA	suomagiella
GOASTTIDEADDJI	Meahciráddehus	PRENTENBÁIKI	Edita Prima Oy
JUOHKKI	Meahciráddehus, luonddubálvalusat	HADDI	

Sisällys

1 JOHDON KATSAUS.....	9
1.1 Toimintaympäristön muutokset.....	9
1.2 Toiminnan tuloksellisuus ja sen kehitys.....	9
2 VAIKUTTAVUUS	11
2.1 Nuorisotyöllisyysuhanke	12
3 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	13
3.1 Laadulliset tavoitteet	13
3.1.1 Ympäristöministeriön asettamat tavoitteet	13
3.1.2 Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet	20
3.2 Määrälliset tavoitteet ja muut tunnusluvut	25
3.3 Tuloksellisuuden arviointi prosesseittain	27
3.3.1 Luonnonsuojelu	27
3.3.2 Luonnon virkistyskäyttö	28
3.3.3 Eräasiat	29
3.3.4 Alueiden hallinta.....	30
3.3.5 Muut toiminnot.....	31
4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....	37
4.1 Taloudellisuus.....	37
4.2 Tuottavuus	40
4.3 Kannattavuus	40
5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	42
5.1 Henkilöstön määrän kehitys	42
5.2 Työpanoksen jakautuminen tehtävittäin ja yksiköittäin	43
5.3 Työhyvinvointi	44
5.4 Tulospalkkio.....	45
6 TOIMINNAN ARVIOINNIT	46
6.1 Ympäristöjärjestelmä.....	46
6.2 Metsähallituksen sisäinen tarkastus.....	46
7 TILIPÄÄTÖSANALYYSI	47
7.1 Tilinpäätöslaskelmat.....	47
7.2 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö	47
7.3 Muun rahoituksen käyttö	47
7.4 Kustannuslaskennan perusteet.....	48
8 TILIPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT	49
8.1 Tuloslaskelma.....	49
8.2 Tase.....	50
8.3 Rahoituslaskelma.....	52
8.4 Liitetiedot	53
8.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot	53
8.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot	55
8.4.3 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset	58
8.4.4 Julkisiin hallintotehtäviin osoitettu rahoitus valtion talousarviosta.....	59
8.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus.....	60
8.4.6 Kustannusvastaavuuslaskennat.....	60
ALLEKIRJOITUS.....	62

1 Johdon katsaus

1.1 Toimintaympäristön muutokset

Luontopalvelujen toiminta pohjautuu erityisesti kansainväliseen luonnon monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen (CBD) ja sen suojelualuetyöohjelmaan sekä EU:n luontodirektiiveihin ja Natura 2000 -verkostoon liittyviin velvoitteisiin. Metsähallitus toteuttaa myös EU:n meristrategiadirektiivin ja vesipuitedirektiivin edellyttämiä toimia. Vuosi 2010 oli YK:n biodiversiteetin teemavuosi ja kansainvälinen luonnon monimuotoisuuteen liittyvä yhteistyö oli vilkasta.

EU:n monivuotisena yhteisenä poliittisena tavoitteena oli pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen vuoteen 2010 mennessä, mutta tätä tavoitetta ei saavutettu. EU uudisti siksi omat luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön tavoitteensa keväällä 2010. EU:n tavoitteena on nyt neuvoston päätelmien mukaisesti pysäyttää monimuotoisuuden kato vuoteen 2020 mennessä.

CBD:n kymmenes osapuolikokous hyväksyi lokakuussa Japanissa luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen maailmanlaajuisen strategisen suunnitelman vuosille 2011–2020 ja siihen liittyvän voimavarojen mobilisointistrategian. Samassa kokouksessa hyväksyttiin myös yleissopimuksen uudistettu suojelualuetyöohjelma, joka asettaa jäsenvaltioille lukuisia suojelualueiden perustamista ja tuloksellista hoitoa koskevia velvoitteita.

Vuoden lopulla julkaistiin neljäs arviointi Suomen eliölajien uhanalaisuudesta. Raportti sekä vuonna 2008 julkaistu Suomen luontotyypin uhanalaisuus -arviointi ja vuonna 2009 julkaistu neljäs kansallinen raportti CBD:n toimeenpanosta osoittavat, ettei luonnon köyhtymistä ole pysytty Suomessakaan pysäyttämään. Valtioneuvoston vuonna 2006 hyväksymä Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön strategia ja toimintaohjelma onkin syytä tarkistaa CBD:n ja EU:n tavoitteiden ja kansallisten intressien mukaisesti.

Valtionhallinnon uudistushankkeet jatkuivat edelleen, tärkeimpänä niistä Metsähallituksen uudelleenjärjestelyjen suunnittelu ja valtionhallinnon tuottavuusohjelma kehittämishankkeineen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskus) perustaminen uudisti alueellista yhteistyötä. Kireä ja epävarma yleinen taloustilanne sekä esitetyt ja eduskunnan käsittelyssä lopulta pääosin palautetut luontopalvelujen vuoden 2011 rahoitusta koskevat leikkaukset ja niistä käyty yhteiskunnallinen keskustelu leimasivat toimintaa erityisesti loppukesän ja syksyn aikana.

Käydyssä keskustelussa luontopalvelujen toiminnan paikallistaloudelliset hyödyt korostuivat. Myös luontopalvelujen terveys- ja hyvinvointivaikutuksiin kiinnitettiin aiempaa enemmän huomiota. Maabrändivaltuuskunta antoi loppuraportissaan marraskuussa Metsähallitukselle tehtäväksi lisätä ja tehostaa kansallispuistoja ja niiden palveluja koskevaa viestintää.

1.2 Toiminnan tuloksellisuus ja sen kehitys

Metsähallituksen luontopalvelut pyrkii suunnitelmallisesti hoitamaan tehtävänsä siten, että sille asetetut tavoitteet saavutetaan toimintavuoden aikana. Kertomusvuosi oli toiminnallisesti hyvin haasteellinen johtuen mm. talven ja kesän poikkeuksellisista luonnonoloista ja syksyllä varautumisesta määrärahaliekkauksiin, minkä vuoksi muutamissa yksittäisissä tavoitteissa ei onnistuttu. Merkittäviä poikkeamia ei kuitenkaan syntynyt.

Metsähallitus jatkoi elinympäristöjen ennallistamista ja hoitoa, uhanalaisten lajien seurantoja sekä rannikon vedenalaisten luontotyyppien ja kulttuuriperintökohteiden inventointeja tukeutuen mer-

kittävästi yhteistyöhankkeisiin ja -verkostoihin. Sisävesiluonnon suojelusta valmistui alustava kehittämisselvitys jatkotyön pohjaksi. Lajistokartoitusten ja -seurantojen sekä rannikon vedenalaisen luonnon tietojärjestelmien määrittely- ja kehittämistöitä jatkettiin.

Alueiden hallinnassa kiinteistönmuodostamisen määrällinen tavoite saavutettiin, mutta hoidon ja käytön suunnittelussa siitä jäätin. Natura-alueiden tila-arvioinneissa (NATA) kyse oli alkuvuodesta luodun arviointimenetelmän ensimmäisestä pilotointivuodesta. NATA-arviointi tehtiin 52:lla Natura-alueella, joista 44 liittyi kansallispuistoihin. Etelä-Suomen kansallispuistojen järjestys-sääntötilannetta kyettiin parantamaan merkittävästi. Säädosvalmistelun eteneminen oli suunnitel-tua hitaampaa ja kaikkia sitä koskevia tavoitteita ei saavutettu. Vuoden aikana käytettiin paljon aikaa tietojärjestelmätyöhön, etenkin suojelualueiden suunnittelun ja seurannan (SASS) tietojär-jestelmän määrittelyyn ja järjestelmän sisältämien toimintaprosessien kehittämiseen. Valmistues-saan järjestelmä tulee tukemaan laajasti suojelu- ja Natura-alueiden suunnitteluun ja seurantaan liittyvää tehtäväkokonaisuutta sekä luontopalveluissa että ELY-keskuksissa.

Luonnon virkistyskäytössä tavoitteet saavutettiin lukuun ottamatta luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden käyntimääriä. Niissä jäätin tavoitteista, mikä johtui mm. joidenkin pistei-den lyhennetyistä aukioloista ja hellekesästä. Hellekesä vähensi metsäisten kansallispuistojen käyntejä ja lisäsi meripuistojen käyntejä. Kokonaisuutena kansallispuistojen käyntimäärä kasvoi prosentoin edellisvuodesta. Valtion retkeilyalueiden käyntimäärä kasvoi merkittävästi. Syynä oli ensisijaisesti Evon uuden leirikeskukseen käyttöönotto. Suomen Partiolaisten suurleiri toi alueelle yli 10 000 käynnin lisäyksen. Asiakastytyväisyys säilyi edelleen hyvänä.

Eräprosessissa jatkettiin tietojärjestelmien kehittämistä. Kalastuspäiväkirjan verkkoversion suun-nittelu aloitettiin ja uusi metsästyslupien hakujärjestelmä otettiin käyttöön. Poikkeuksellisen läm-min kesä suosi kanalintuja, ja lupamyynti oli edellisvuotta vilkkaampaa. Sen sijaan kalaistutukset jäivät helteiden vuoksi vähäisiksi ja myös lupakysyntä pieneni.

Luontopalvelujen hoidossa oli vuoden lopussa noin seitsemän miljoonaa hehtaaria valtion maa- ja vesialueita. Niistä on perustettuja luonnonsuojelualueita 1,6 miljoonaa hehtaaria ja lakisääteisiä erämaa-alueita 1,5 miljoonaa hehtaaria. Lisäksi luontopalvelut hoitaa suojeluohjelmakohteita, val-tion virkistysalueita sekä suojelumetsiä ja muita erityiskohteita. Luontopalvelujen hallinnassa ole-vien yleisten vesialueiden pinta-ala on 2,3 miljoonaa hehtaaria. Alueet sijaitsevat ympäri maata.

2 Vaikuttavuus

Luonnon monimuotoisuuden vähentymistä hidastettiin aktiivisin suojelutoimin. Talousmetsiä ja soita ennallistettiin lähemmäksi luonnontilaisuutta ja arvokkaita elinympäristöjä ja perinnebiotooppeja kunnostettiin ja hoidettiin yhteensä yli 5 000 hehtaarin alalla. Luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi tarvittavia tietoja luontotyypeistä ja niiden tilasta kerättiin yli 40 000 hehtaarin alalta maalta ja noin 6 200 hehtaarin alalta merialueelta. Lajien uhanalaisuutismehityksen pysäyttämiseksi ja lajisuojelun hoitotoimien suuntaamiseksi tehtiin lajistokartoituksia ja lajiseurantoja usean tuhannen hehtaarin alalla. Uhanalaisten saimaannorpan, tunturihaukan, valkoselkätikan, muuttohaukan ja maakotkan suojelutyön avulla vaikutettiin siihen, että näiden lajien kannat eivät pienentyneet. Kiljuhanhea ja naalia ei valitettavasti vielääkään saatu pesimään Suomen alueella. Lajien ja luontotyyppien suojelun viestintää vahvistettiin oman henkilökunnan koulutuksilla ja aktiivisilla viestintätoimilla.

Luonnon terveysvaikutuksista saatiin uutta tutkimustietoa sekä maailmalta että kotimaasta. Luonnon näkeminen, luonnossa oleminen ja liikkuminen lisäävät kiistatta ihmisten terveyttä. Australiassa Victorian osavaltiossa on suunnitellusti lähdetty lisäämään ihmisten luonnossa liikkumista tavoitteena terveyden kohentaminen ns. Healthy Parks – Healthy People -ohjelmalla. Luontopalvelut tutustui ohjelmaan ja laati oman ohjelman, jonka avulla suomalaisissa kansallispuistoissa ja muissa luonnon virkistyskäyttökohteissa parannetaan luontoliikunnan edellytyksiä myös terveyden näkökulmasta.

Luontopalvelut sai Suomen Ladun Suomen liikuttaja 2010 -palkinnon. Palkinnon perusteena olivat mm. kansallispuistojen ja muiden virkistyskohteiden isot käyntimäärät. ”Näillä määrillä on suuri merkitys suomalaisten hyvinvoinnille. Liikkumalla metsissä ja kansallispuistoissa suomalaiset pysyvät terveempinä niin fyysisesti, henkisesti kuin sosiaalisestikin”, Suomen Ladun toiminnanjohtaja perusteli valintaa.

Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden matkailukäytön hyöty paikallistaloudelle on edelleen merkittävä. Viime vuonna niiden ja neljän muun suosituksen luontokohteen kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus kohteiden lähialueella oli yhteensä 143,5 milj. euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutus 1 840 henkilötyövuotta. Kun tuloja verrataan retkeilypalveluiden kustannuksiin, kustannus-hyöty-suhde on keskimäärin seitsemänkertainen. Paikallistaloudelliset kokonaistulovaikutukset ovat nousseet vuoden sisällä 117,4 miljoonasta eurosta 143,5 miljoonaan euroon. Taustalla on pieni käyntimäärien nousu, mutta pääosin kyse on laskelmien pohjana olevien tutkimusten tarkentumisesta. Lisäksi Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen (sisältäen sekä Metsähallituksen että muiden tahojen omistamat alueet) kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus oli 16,4 miljoonaa euroa.

Myös metsästäjille ja kalastajille suunnatut eräpalvelut tarjosivat sadoille tuhansille harrastajille eränkäyntimahdollisuuksia. Erästys on myös virkistäytymistä sekä eräperinteen ylläpitoa ja vaalimista. Samalla lupametsästäjät ja -kalastajat käyttävät paikallisia palveluja, millä on merkittävät aluetaloudelliset vaikutukset.

Suomen maabrändivaltuuskunta korosti raportissaan suomalaisia jokamiehenoikeuksia, kansallispuistoja ja luonnon vaivatonta saavutettavuutta. Metsähallitukselle osoitettu tehtävä korostaa laadukkaiden retkeilypalvelujen ylläpitoa ja kehittämistä sekä hyvän viestinnän keinoin suomalaisten houkuttelemista käyttämään maan parasta resurssia, kaikille avointa luontoa.

Suojelualueiden tilaa ja sen muutoksia sekä alueiden hoidon ja käytön vaikuttavuutta arvioidaan viiden vuoden välein toistettavissa koko suojelualueverkon kattavissa arvioinneissa. Loppuvuodesta aloitettiin Suojelualueiden tila 2010 -raportin valmistelu, johon liittyen tehtiin kansallispuis-

tojen hoidon ja käytön tehokkuutta koskevia arviointeja. Suojelualueiden tilaa ja niiden hoidon ja käytön vaikuttavuutta seurataan myös osana alueiden hoidon ja käytön suunnittelua sekä jatkossa myös kertomusvuonna aloitettujen Natura-alueiden tilan arviointien (NATA) avulla. Vuoden 2012 lopussa valmistuvalla suojelualueiden suunnittelun ja seurannan tietojärjestelmällä (SASS) tullaan jatkossa seuraamaan erilaisten mittarien ja tunnuslukujen avulla vaikuttavuuden kehittymistä sekä yksittäisillä suojelualueilla että koko suojelualueverkostossa.

2.1 Nuorisotyöllisyysuhanke

Eduskunta osoitti vuoden 2010 ensimmäisessä lisätalousarviossa määrärahoja erityisesti nuorisotyöttömyyden vähentämiseen. Määrärahoja myönnettiin työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) ja ympäristöministeriön hallinnonalojen kautta myös Metsähallitukselle. ELY-keskusten kautta jaettiin työllistämistukea yhteensä 1 116 000 €, jolla voitiin työllistää noin 115 nuorta keskimäärin puoleksi vuodeksi luonnonhoitohankkeissa sekä luontokeskusten asiakaspalvelutehtävissä. Metsähallitukselle osoitettiin momentin 35.10.52 kautta 375 000 € työllistämistä aiheutuviin muihin kuin palkkauskuluihin.

TEM teki päätökset määrärahojen jaosta ELY-keskuksille kesäkuussa, jonka jälkeen hanke käynnistettiin. Hankkeen tavoitteet saavutettiin hyvin. Metsähallituksessa oli töissä kaikkiaan 160 nuorta, ja töitä tehtiin noin 52 henkilötyövuotta. Laajan tehtäväalue oli luonnon virkistyskäytön palvelurakenteiden ylläpitotyöt. Myös luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelutehtävissä, kuten kartoituksissa, ennallistamis- ja luonnonhoitotöissä, sekä luontokeskusten asiakaspalvelussa työllistettiin runsaasti nuoria. Työllistetyt jakaantuivat tasaisesti maan eri osiin.

Nuorisotyöllisyysuhankeissa työllistyneiden nuorten määrä ja henkilötyökuukaudet jaoteltuina tehtäväalueisiin ja alueyksiköihin.

Tehtäväalue	Etelä-Suomi htkk	Pohjanmaa htkk	Lappi htkk	Yhteensä htkk
Luonnon ja kulttuuriperinnön suojelu	64	36	14	114
Luonnon virkistyskäyttö, palvelurakenteet	110	57	125	292
Luonnon virkistyskäyttö, asiakaspalvelu	41	59	48	148
Erätalous	8	15	12	35
Muut työt	5	17	5	27
Yhteensä htkk	228	194	204	626
Yhteensä henkilöä	62	50	48	160

Nuorisotyöllisyysuhankeiden budjetin toteutuma.

Nuorisotyöllisyysuhankeiden budjetti	YM 1000 €	TEM 1000 €	Yhteensä 1000 €
Ennuste	375	1 116	1 491
Toteutunut	359	1 257	1 616
Toteutus %	96 %	113 %	108 %

Johtopäätöksensä voidaan todeta, että Metsähallituksella on koko maan kattavan alueorganisaation ja laajan tehtäväkentän ansiosta hyvät mahdollisuudet työllistää nuoria mielekkäisiin ja monipuolisiin töihin. Työllistäminen ja perehdyttäminen voidaan tehdä tarvittaessa nopeasti. Metsähallituksella on myös toimivat yhteydet paikallisiin työvoimatoimistoihin.

3 Tuotokset ja laadunhallinta

3.1 Laadulliset tavoitteet

3.1.1 Ympäristöministeriön asettamat tavoitteet

1 Metsähallitus osallistuu Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman toimintaohjelman (METSO) 2008–2016 toteuttamiseen (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>1.1 Luontotyyppien inventoinnin, hoidon ja ennallistamisen tavoitteet, ml. yksityiset suoje- lualueet:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Metsien ja puustoisten soiden ennallista- minen: 2 100 ha – Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito: 1 150 ha – Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kun- nostus: 400 ha – Luontotyyppien inventointi: 10 000 ha 	<ul style="list-style-type: none"> – Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen: 1 797 ha – Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito: 1 192 ha – Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus: 339 ha – Luontotyyppien inventointi: 12 578 ha (paikkatieto- järjestelmään tallennettu)
<p>1.2 Metsähallitus arvioi ja seuraa METSO- ohjelman vaikuttavuutta sekä osallistuu väli- arviointiraportin 2010 laatimiseen.</p>	<p>Metsien ekologisen seurantaverkoston kohteiden perus- taminen saatiin valmiiksi ja tehtiin osa toisen seuranta- kerran koennoista. Myös soiden seurantaverkosto perus- tettiin kertomusvuoden aikana. Arvokkaiden elinympä- ristöjen seurantasuunnitelma valmistui. Puustoisten pe- rinnebiotooppien seurantaverkoston kohteista on perus- tettu noin kolmasosa. METSO:n väliarviointiraporttiin toimitettiin tarvittavat tiedot.</p>
<p>1.3 Metsähallitus laajentaa ja kehittää METSO-ohjelman toimenpiteitä tukevia suojelukohteiden lajistokartoituksia.</p>	<p>Lajistokartoituksia kohdennettiin erityisesti luonnonhoi- tokohteille, runsaslahopuustoiisiin kangasmetsiin, erityi- sesti suojeltavien ja luontodirektiivin lajien esiintymätar- kastuksiin sekä lintujen linjalaskentojen laajentamiseen. Metsähallitus teki 120 suojelukohteen lajiryhmäkohtaista kartoitusta noin 3 000 ha:n alueella (YSA 420 ha; koko- naislisäys vuoteen 2009 noin 650 ha). Lisäksi metsäval- taisilla suojelukohteilla tehtiin lintujen linjalaskentoja 670 km 57 kohteella (lisäys 420 km). Lajistokartoitusten ja ennallistamisseurantojen aineistojen hallintasovelluk- sen määrittelytyö käynnistettiin. Metsähallitus tallensi ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmään noin 1 950 METSO-alueen suojelukohteilta vuosina 2009– 2010 tehtyä havaintoa (YSA 240).</p>
<p>1.4 Metsähallitus kehittää yhteistyötä Helsin- gin yliopiston ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa Zonation-ohjelmiston soveltamiseksi METSO-toimintaohjelman toimeenpanossa erillisen rahoituspäätöksen mukaisesti.</p>	<p>Yhteistyö Helsingin yliopiston Bio- ja ympäristötietei- den laitoksen kanssa aloitettiin rahoituspäätöksen mukai- sesti vuoden 2014 loppuun asti ulottuvalla yhteisprofes- surisopimuksella. Yhteistyö yliopiston ja Suomen ympä- ristökeskuksen kanssa tapahtuu vuonna 2010 käynnis- tyneen ”METSO:n kohdentamisen tuki” -projektin puit- teissa. Metsähallituksen luontopalvelujen koordinoiman projektin tavoitteena on edistää Zonation-ohjelmiston</p>

	käyttöä METSON toimien kohdentamisessa. Helsingin yliopiston ja Suomen ympäristökeskuksen lisäksi projektissa ovat mukana mm. Jyväskylän yliopisto, Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio, Metla sekä alueelliset metsäkeskukset.
--	--

2 Metsähallitus jatkaa Natura 2000 -alueiden toteuttamista sekä hoidon ja käytön suunnittelua (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
2.1 Metsähallitus laatii uudistettujen suunniteluohjeiden mukaisen hoito- ja käyttösuunnitelman 30 Natura-alueelle sekä tekee suojelualueiden tilan seurantaan liittyvät aluekohtaiset arvioinnit kaikista kansallispuistoista.	Hoito- ja käyttösuunnitelma valmistui 22:lle Natura-alueelle. Tavoitteesta jäätin lähinnä Etelä-Suomessa, jossa tähän vaikutti etenkin Natura-alueiden tila-arviointien (NATA) vaatima suuri työmäärä. NATA-arvioinnit tehtiin kansallispuistoihin liittyville 44 ja lisäksi 8 muulle Natura-alueelle; tehdyistä 52 arvioinnista Etelä-Suomen osuus oli 30 kpl. NATA-arviointien lisäksi aloitettiin kansallispuistojen hoidon tehokkuuden arvioinnit, jotka valmistuvat alkuvuodesta 2011.
2.2 Metsähallitus jatkaa luonnonsuojelualueiden säädösvalmisteluprojektia yhdessä ympäristöministeriön kanssa. Metsähallitus vie päätökseen vuonna 2009 aloitetut kaksi ja aloittaa kolme uutta säädösvalmistelun pilottihanketta. Esisuojaus-/suojelualuekiinteistöt muodostetaan tai tehdään tarpeelliset kiinteistöjen liittämiset 20 luonnonsuojelualueella.	Säädösvalmistelu eteni suunniteltua hitaammin, vaikka Selkämeren ja Sipoonkorven kansallispuistojen perustamislakien valmistelu etenikin vuoden aikana. Vuonna 2009 aloitettujen kahden säädösvalmistelun pilottihankkeen valmistuminen siirtyi vuodelle 2011, ja aloitettuja kolmea uutta hanketta ei viety kovinkaan pitkälle. Pilottihankkeiden viivästyminen vaikutti toisaalta se, että ministeriön asettaman säädösvalmisteluprojektin työ ei edennyt toivotulla tavalla ja toisaalta luonnonsuojelulain osauudistuksen viivästyminen. Esisuojaus-/suojelualuekiinteistö muodostettiin 21:lle luonnonsuojelualueelle/-kohteelle.
2.3 Metsähallitus jatkaa luontotyyppien inventointia METSO-alueen pohjoispuolella 26 000 ha:n alalla.	METSO-alueen ulkopuolella inventoituja luontotyyppitietoja tallennettiin paikkatietojärjestelmään 28 011 ha.
2.4 METSO-ohjelmaan kuulumattomien luontotyyppien hoidon ja ennallistamisen tavoitteet valtion suojelualueilla: – Soiden ennallistaminen: 450 ha – Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito ja kunnostaminen: 1 350 ha – Metsähallitus arvioi ja seuraa soiden ennallistamisen ja avoimien perinnebiotooppien hoidon vaikuttavuutta.	– Soiden ennallistaminen: 377 ha – Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito ja kunnostaminen: 1 480 ha – Avoimien soiden ekologisen seurantaverkoston kohteet perustettiin. Avoimien perinnebiotooppien seurantaverkoston kohteista noin neljäsosa on perustettu. Arvokkaiden elinympäristöjen seurantasuunnitelma valmistui.
2.5 Metsähallitus lisää tehostuneen media-, verkko- ja asiakasviestinnän keinoin tietoisuutta suojelualueiden merkityksestä luonnon monimuotoisuudelle ja osallistuu aktiivisesti Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön strategian ja	Luonnon monimuotoisuus oli luontopalvelujen viestintäteemana vuonna 2010. Aihepiiriä käsiteltiin mediaviestinnässä, Luontoon.fi-verkkopalvelussa ja luontokeskuksissa. Metsähallitus, YM ja SYKE järjestivät yhdessä toimittajien BD-koulutuksen maaliskuussa. Yli 100 luontopalvelujen henkilöä on koulutettu mediaviestintään ja monimuo-

toimintaohjelman viestintäohjelman toteutukseen.	toisuusteeman esille nostamiseen. Vuoden aikana myönteisiä tai neutraaleja mediaosumia luontopalvelujen työstä tai alueista oli 4 505 kpl.
2.6 Metsähallitus aloittaa Puistojen tila 2010 -raportin valmistelun.	Raportin laatimista koskeva projekti asetettiin marraskuussa. Kansallispuistojen tehokkuuden arvioinnin (ks. kohta 2.1) tulokset tulevat olemaan keskeisesti esillä Puistojen tila 2010 -raportissa.

3 Metsähallitus edistää sen vastuulle osoitettujen uhanalaisten lajien valtakunnallista suojelua ja seurantaa (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>3.1 Metsähallitus edistää saimaannorpan, valkoselkätikan, maakotkan, muuttohaukan, tunturihaukan, kiljuhanhen ja naalin suojelua ja vastaa niiden kannan seurannasta sekä laatii vuosittaiset kannan suuruuden ja kehityksen arviot, tarvittaessa otoksiin perustuen. Yhteistyössä saimaannorppaan liittyvien sidosryhmien kanssa Metsähallitus tehostaa viestintää ja toimia vapaaehtoisten kalastusrajoitussopimusten aikaansaamiseksi.</p>	<p>Lajien seurantoja tehtiin noin 1 720 kohteella, mikä on noin 85 % seurannassa olevista paikoista. Alustavat lisääntymiskykyisen kannan ja sen viimeaikaisen kehityksen arviot:</p> <ul style="list-style-type: none"> – saimaannorppa 105–150 yksilöä (kokonaiskanta 270), epävaka – valkoselkätikka 120–180 paria, kasvanut – maakotka 310–400 paria, vakaa tai hitaasti kasvanut – muuttohaukka 260–300 paria, hitaasti kasvanut – tunturihaukka 30–40 paria, vakaa – kiljuhanhi 0 paria, vakaa – naali 6–14 aikuista, vakaa. <p>Valkoselkätikan elinympäristöjen hoidon kokonaissuunnitelma Etelä-Suomen suojelualueille valmistui, ja kannan seurantamenetelmää kehitettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa. Kiljuhanhen suojelun edistämistä jatkettiin ja kehitettiin kansallisen ja vuonna 2010 perustetun kansainvälisen kiljuhanhityöryhmän osana. Saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman valmistelu aloitettiin YM:n johdolla. Metsähallitus hoitaa projektiryhmän sihteerin tehtävät.</p> <p>Metsähallitus oli aktiivinen osapuoli saimaannorppaa koskevassa viestintäyhteistyössä MMM:n, YM:n, RKTL:n, Etelä-Savon ELY-keskuksen ja paikallisten toimijoiden kesken. Viestintää tehtiin kampanjanomaisesti vapaaehtoisten kalastusrajoitussopimusten aikaansaamiseksi. Työkaluja olivat mediaviestintä, verkkosivut, yhteiset esitteet ja sidosryhmätilaisuudet. Metsähallitus isännöi kummankin ministerin (YM ja MMM) sekä EU:n ympäristökomissaarin vierailuja Saimaalla ja järjesti tilaisuuksien tiedotustilaisuudet.</p>

4 Metsähallitus osallistuu Itämeren suojeleohjelman mukaiseen vedenalaisen meriluonnon inventointiohjelmaan (EK)

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
4.1 Metsähallitus tekee vedenalaisten luontotyyppien inventointia 5 000 ha:n alalla.	Vedenalaisia luontotyyppejä inventoitiin 6 200 ha, joista analysoitiin vuoden loppuun mennessä 4 900 ha.
4.2 Metsähallitus työstää inventointitietoja HELCOM:in käyttöön.	Metsähallituksen keräämät ja analysoimat inventointitiedot ovat HELCOM:in käytettävissä.

5 Metsähallitus parantaa luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta tärkeiden luonnonsuojelualueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä (EK)

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>5.1 Määrälliset tavoitteet</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kansallispuistojen käyntimääräennuste: 1 760 000 – opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä: 40 000 henkilöä – luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit: 860 000 kpl – Luontoon.fi-verkkopalvelun käynnit: 2 100 000 kpl – Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit: 800 000 – matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 270 kpl. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kansallispuistojen käyntimäärä: 1 958 500 – Opastettujen asiakkaiden määrä: 45 100 – Asiakaspisteiden käynnit: 849 400 – Luontoon.fi-käynnit: 2 521 121 – Retkikartta.fi-käynnit: 1 011 998 – Voimassa olevat yhteistyösopimukset: 297 kpl
5.2 Metsähallitus seuraa asiakastyytyväisyyttä kansallispuistoissa ja asiakaspalvelupisteissä. Kaikissa näissä palveluissa asiakastyytyväisyyden tavoitearvo on vähintään 4 (asteikko 1–5).	Luonnon virkistyskäytön palvelujen asiakastyytyväisyys oli keskimäärin 4,2.
5.3 Metsähallitus jatkaa Nuuksiokeskuksen toteutusta.	<p>Nuuksiokeskuksen rakentamista koskevat viranomaispäätökset etenivät suunnitelmien mukaisesti. Kiinteistö on muodostettu ja asemakaava sekä maanrakennuslupa ovat lainvoimaisia.</p> <p>Rakennuksen suunnitelmia tarkistetaan kertaalleen toteutetun kilpailutuksen jälkeen. Rakennuksen uudet, puulevyelementteihin perustuvat urakkalaskentapiirustukset ja puutuoteosahankinnan neuvotellut ennakkotarjoukset ja määrälaskentaan perustuva yksityiskohtainen kustannuslaskenta valmistuivat. Myös näyttelyiden käsikirjoitukset valmistuivat. Päänäyttelyn AV-ohjelmat tilattiin. Muiden näyttelyelementtien kilpailutus aloitettiin ja viherkehänäyttelyn kuvasuunnittelu käynnistettiin.</p> <p>Metsähallituksen omana työnä käynnistettiin Nuuksiokeskuksen ympäristökasvatussuunnitelman ohjelmasuunnittelu. Vuoden 2011 toimintabudjetista sovittiin yhteistyökumppanien kanssa.</p>

<p>5.4 Metsähallitus osallistuu Pallaksen matkailualueen kehittämishankkeeseen asiantuntijana ja kansallispuiston haltijana sekä toteuttaa virkistyskäytön kestävyyttä lisääviä investointeja.</p>	<p>Metsähallitus osallistui alueen maankäytön suunnitteluun asiantuntijana ja huolehti luonnonsuojelunäkökohtien esille tuonnista ja edunvalvonnasta alueen kehittämisessä. Ympäristöministeriön erillisrahoituksella jatkettiin alueen reitistön kestäväintä sekä palvelurakenteiden ja jätehuollon kehittämistä tavoitteena kestävä luontomatkoilu edistäminen.</p>
<p>5.5 Metsähallitus aloittaa Pyhä-Luoston luontokeskuksen rakentamisen.</p>	<p>Luontokeskuksen suunnittelu aloitettiin. Hankkeen ohjausryhmätyöskentely aloitettiin ja arkkitehtisuunnittelu käynnistettiin työpajamenetelmällä. Myös näyttely- ja toimintamallihanke käynnistettiin. Luontokeskus valmistuu kesällä 2012.</p> <p>Hankkeessa on mukana useita tahoja ja siinä rakennetaan Pyhätunturin matkailukeskukseen uusi luonto- ja kulttuurikeskus, johon tulee mm. Metsähallituksen asiakaspalvelupiste ja siihen yhdistettynä kuntien matkailuinfo.</p>
<p>5.6 Metsähallitus osallistuu Selkämeren kansallispuiston perustamisen valmisteluun ja parantaa alueen opastus- ja retkeilypalveluita.</p>	<p>Metsähallitus jatkoi yhteistyössä ministeriön ja ELY-keskuksen kanssa alueen kuntien ja sidosryhmien osallistamista kansallispuiston perustamisessa. Informaatiotilaisuuksia järjestettiin kaikille kunnanhallituksille, useille kunnanvaltuustoille, monille yhdistyksille sekä yleisölle. Perustamishankkeesta ja sen vaikutuksista kerrottiin myös lehdistön ja internetin kautta. Opastus- ja retkeilypalvelujen sekä viestinnän kehittämistä varten laadittiin kaksi hankesuunnitelmaa. Ne jätetään käsiteltäviksi sitten, kun kansallispuiston perustamislaki on hyväksytty eduskunnassa ja lisätalousarviossa osoitettu erillismääräraha on Metsähallituksen käytössä.</p>
<p>5.7 Metsähallitus tukee tehostuneen viestinnän keinoin luonnon virkistyskäytön roolia suomalaisen vapaa-ajan viettomutona ja lisää kansallispuistojen ja muiden luonnonsuojelualueiden suosiota ulkomaisten matkailijoiden keskuudessa sekä tunnettua osana Suomi-kuvaa.</p>	<p>Kaikille kansallispuistoille perustettiin keväällä Facebook-yhteisöt sekä kootusti Suomen kansallispuistoille oma Facebook-yhteisö. Kansallispuistoja, luontokeskuksia ja muuta luontopalvelujen työtä koskevia myönteisiä tai neutraaleja mediaosumia oli vuoden aikana 4 505. Luontoon.fi- ja Retki-kartta.fi-verkkopalveluissa syntyi käyntiennätykset. Metsähallitus tuotti sisältöä MEK:n VisitFinland.com-portaaliin sekä järjesti useiden ulkomaisten toimittajien vierailuja, joista syntyi eri aiheisia juttuja (mm. Oulanka, maailmanperintöalue, saimaannorppa, Tammisaaren kansallispuisto).</p>
<p>5.8 Metsähallitus jatkaa Merenkurkun maailmanperintöalueen kehittämistä alueelle laaditun hallinto- ja kehittämissuunnitelman mukaisesti.</p>	<p>Lisätalousarviossa osoitetun erillisrahoituksen turvin mm. valmistui näkötorni Björköbyhyn ja tietovihko maailmanperinnöstä kuntien asukkaille sekä kartoitettiin geologisia muodostumia, fladoja ja kluuvijärviä sekä linnustoa. Eri hankkeissa yhteistyössä kuntien ja Höga Kustenin kanssa parannettiin käyntikohteiden infrastruktuuria ja viitoitusta, laadittiin opastus- ja opetusmateriaalia sekä edistettiin alueen markkinointia ja luontomatkoilua. Kävijä- ja yritystutkimukset sekä matkailusuunnitelman luonnos valmistuivat. Elokuussa järjestetyn maailmanperintöviikon yhteydessä pidettiin Suomen maailmanperintökohteiden vuosikokous Vaasassa. Yhteistyössä alueen korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa järjestettiin syksyllä alueen tutkimusyhteistyötä käsitellyt seminaari. Metsähallituksen asettama maailmanperintöneuvottelukunta koontui neljä kertaa.</p>

6 Muut ympäristöministeriön erikseen asettamat tulostavoitteet

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>6.1 Metsähallitus osallistuu luonnonsuojelun kansainvälisiin tehtäviin, erityisesti suojelualueiden hoitoon liittyvään yhteistyöhön lähialueilla, biodiversiteettisopimukseen ja sen suojelualuetyöohjelmaan liittyviin tehtäviin, Ramsar-sopimuksen mukaisiin tehtäviin sekä IUCN:n ja suojelualueiden hoitoon suuntautuneiden järjestöjen toimintaan.</p>	<p>Metsähallitus osallistui Barents Protected Area Network ja Fennoskandian Vihreä Vyöhyke -yhteistyöverkoston työhön. Lähialueyhteistyötä tehtiin alueellisten suunnitelmien mukaisesti ja ”Development of the Regional Protected Areas in NW Russia” -hankkeessa. Lisäksi luontopalvelut järjesti Euroopan Vihreän Vyöhykkeen vuosikokouksen Kuhmossa osana Fennoskandian Vihreän Vyöhykkeen kehittämistä. Kaikki annetut Biodiversiteettisopimukseen ja etenkin suojelualuetyöohjelmaan liittyvät tehtävät tehtiin. Ramsar-sopimuksen vastuut hoidettiin suunnitelmallisesti, samoin IUCN:n niin kansalliseen kuin kansainväliseen toimintaan kuuluvat vastuutehtävät. Luontopalvelut järjesti kesällä Delos-aloitteen kokouksen Inarissa.</p>
<p>6.2 Metsähallitus osallistuu ympäristöhallinnon ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimintaohjelman toteuttamiseen.</p>	<p>Metsähallitus kehitti edelleen suojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelua ja suojelualueiden tilan seurantaan. Vuonna 2008 laaditun Metsähallituksen oman ilmastonmuutosselvityksen toimenpide-esitysten soveltamista ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi jatkettiin. Valtion hallintoalueiden ilmastonmuutokseen sopeutumista tarkasteltiin luontopalvelujen ja metsätalouden yhteistyönä erityisesti ekologisen kytkeytyvyyden näkökulmasta. Pohjanmaan luontopalvelut osallistui maakunnallisen ilmastostrategian laatimiseen.</p>
<p>6.3 Metsähallitus edistää Kansallisen metsäohjelman 2015 tavoitteena olevaa valtion metsien kulttuuriperinnön inventointia. (tavoite sisältyy myös MMM:n ja MH:n väliseen sopimukseen)</p>	<p>Metsähallitus käynnisti Valtion metsien kulttuuriperinnön inventointihankkeen alueillaan. Luontopalvelut on hankkeessa mukana asiantuntijana sekä suojelualueiden inventoijana.</p>
<p>6.4 Metsähallitus osallistuu lajien uhanalaisuusarvioinnin ohjausryhmän ja asiantuntijaryhmien työhön.</p>	<p>Metsähallituksesta oli ohjausryhmässä jäsen ja sihteeri sekä useita asiantuntijoita kuudessa eliötyöryhmässä.</p>
<p>6.5 Metsähallitus osallistuu 2008 päättyneen Luontotyyppien uhanalaisuus -hankkeen jatkotyöhön.</p>	<p>Metsähallituksen asiantuntija osallistui LUTU-toimintasuunnitelmatyöryhmän työhön.</p>
<p>6.6 Metsähallitus osallistuu soiden ja turvemaiden strategian valmisteluun.</p>	<p>Metsähallitus toimitti tietoa suojelualueiden soiden tilasta ja hoidosta soiden ja turvemaiden kansallista strategiaa valmistelevan työryhmän käyttöön. Luontopalvelut osallistui strategian linjauksia koskevien Metsähallituksen yhteisten näkökulmien kokoamiseen.</p>
<p>6.7 Metsähallitus vastaa maastoliikenteen järjestämisestä ja lupamenettelystä hallinnassaan olevilla alueilla. Arviot myönnettävistä maastoliikenneluvista: – maksulliset moottorikelkkauraluvat: 6 000 kpl – urien ulkopuoliset maksulliset maastoliikenneluvat: 5 000 kpl – maksuttomat maastoliikenneluvat: 2 000 kpl.</p>	<p>– maksulliset moottorikelkkauraluvat: 5 783 kpl – urien ulkopuoliset maksulliset maastoliikenneluvat: 1 319 kpl – maksuttomat maastoliikenneluvat: noin 2 000 kpl (osa pitkäkestoisia)</p>

<p>6.8 Metsähallitus ottaa biodiversiteettivuoden 2010 tavoitteet viestintänsä keskeiseksi teemaksi.</p>	<p>Luonnon monimuotoisuus oli keskeinen teema kaikessa luontopalvelujen viestinnässä, ja teema integroitiin koko Metsähallituksen viestintään (mm. metsa.fi-verkkosivut ja Metsä.fi-lehti). Teeman ympärillä toteutettiin mediatoimia ja -retkiä (mm. ennallistaminen, vedenalainen luonto, saimaannorpan suojelu). Toimittajia perehdytettiin aiheeseen ja lisäksi järjestettiin yksi taustoittava mediaretki, jolle osallistui 25 toimittajaa. BD-vuoden teemanostoja tehtiin myös Luontoon.fi-verkkopalveluun.</p>
<p>6.9 Metsähallituksen luontopalvelut laatii yhteistyössä metsätalouden kanssa valtion maiden sisävesien monimuotoisuuden ja vesiluonnon suojelun selvityksen liittyen vesienhoitosuunnitelmien toimeenpanoon. Lisäksi aloitetaan mahdollisuuksien mukaan kartoitus ja kunnostuspilotointi.</p>	<p>Metsähallituksen taustaselvitys sisävesien suojelun kehittämiseksi valmistui. Henkilöresurssipulan vuoksi kartoitusta ja kunnostuspilotointi ei aloitettu.</p>

7 Ympäristöministeriön asettamat täydentävät tulostavoitteet

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>7.1 Nuorten työllistäminen luonnonhoitohankkeissa sekä luontokeskusten asiakaspalvelutehtävissä. Tavoitteena on työllistää nuoria enintään 57 henkilötyövuoden verran.</p>	<p>Hankkeessa työllistettiin yhteensä 160 nuorta työpanoksen ollessa noin 52 htv. Laajin tehtäväalue oli luonnon virkistyskäytön palvelurakenteiden ylläpitotyöt. Ks. tarkemmin kohta 2.1.</p>
<p>7.2 Liminganlahden luontokeskuksen toteuttaminen Metsähallituksen luontopalvelujen, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja Limingan kunnan yhteisrahoitteisena hankkeena, jossa tavoitteena on parantaa luontokeskuksen sekä Liminganlahden ja sen ympäristön opastusta ja lisätä muun muassa lintuihin perustuvaa luontomatkailua.</p>	<p>Metsähallitus laati kolme rahoitushakemusta: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen kaksi luontokeskuskiinteistön rakentamista koskevaa ja Pohjois-Pohjanmaan liitolle yksi näyttelyn suunnittelua ja toteutusta koskeva. Metsähallitus oli hakijana kahdessa hakemuksessa ja Limingan kunta yhdessä. Metsähallituksen hankkeissa omarahoituksen osuus on 40 %. Kaikkiin hakemuksiin tuli myönteinen päätös joulukuussa. Hankkeille valittiin yhteinen projektipäällikkö ja suunnittelutyöt kilpailutettiin ja pääsuunnittelijat valittiin.</p>
<p>7.3 Nuuksiokeskus OY:n osakepääoman korottaminen tavoitteena Nuuksiokeskuksen rakentaminen suunnitellussa aikataulussa.</p>	<p>Yhtiökokous pidettiin 27.9.2010 ja siinä päätettiin osakepääoman korottamisesta 3 miljoonalla eurolla. Tästä Metsähallitus merkitsi osakkeita 2,3 miljoonalla ja Espoon kaupunki 0,7 miljoonalla eurolla. Osakepääoman korotuksen jälkeen osakepääoma on yhteensä 15,46 miljoonaa euroa ja omistusosuudet ovat Metsähallitus 67 %, Espoon kaupunki 20 % ja Solvalla Utbildning Ab 13 %.</p>

3.1.2 Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet

1 Julkisten hallintotehtävien asiakastyytyväisyys säilyy hyvänä (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
1.1 Metsähallitus seuraa asiakastyytyväisyyttä valtion retkeilyalueilla ja asiakaspalvelupisteissä. Kaikissa näissä palveluissa asiakastyytyväisyyden tavoitearvo on vähintään 4 (asteikko 1–5).	Luonnon virkistyskäytön palvelujen asiakastyytyväisyys oli keskimäärin 4,2.
1.2 Metsähallitus seuraa lupametsästäjien ja -kalastajien asiakastyytyväisyyttä vuosittain saalisilmoitusten ohessa annettavien nettipalautteiden avulla. Asiakastyytyväisyyden tavoitearvo on vähintään 3,6 (asteikko 1–5).	Metsästäjien asiakastyytyväisyys oli 3,7 ja kalastajien 3,7.

2 Parannetaan luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta tärkeiden retkeilyyn ja virkistykseen tarkoitettujen alueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
2.1 Määrälliset tavoitteet: – Valtion retkeilyalueiden käyntimääräennuste: 350 000 kpl. Seuraavat tavoitteet sisältyvät myös ympäristöministeriön kanssa tehtyyn sopimukseen: – Luontoon.fi-verkkopalvelun käynnit: 2 100 000 kpl – Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit: 800 000 kpl – luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit: 860 000 kpl – opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä: 40 000 hlöä – matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 270 kpl.	– Valtion retkeilyalueiden käyntimäärä 364 000 – Luontoon.fi käynnit 2 521 121 kpl – Retkikartta.fi-käynnit 1 011 998 kpl – Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit 849 400 kpl – Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä 45 100 hlöä – Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset 297 kpl.
2.2 Metsähallitus kehittää Evon retkeilyalueen nuorisoleirikeskusta yhteistyössä Partiolaiset ry:n kanssa.	Evon retkeilyalueen yhteydessä oleva nuorisoleirikeskus valmistui ja otettiin käyttöön heinäkuun lopulla partiolaisten Kilke-suurleiriä varten. Leirialueella on vesi-, viemäri- ja sähköverkostot sekä nuotiokatos, laavukämpä ja uimaranta. Leirialueen kuvaus ja varaustiedot ovat Luontoon.fi-verkkosivuilla.
2.3 Metsähallitus uusii METSO-alueella sijaitsevien valtion retkeilyalueiden hoito- ja käyttösuunnitelmia ja toteuttaa niiden mahdollisesti vielä edellyttämiä luontoinventointeja.	Teijon, Evon ja Ruunaan retkeilyalueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat on hyväksytty projektin ohjausryhmässä. Suunnitelmiin tehdään vielä lausuntojen perusteella tarkistuksia. Suunnitelmat viedään Metsähallituksen johtoryhmän käsittelyyn helmi-maaliskuussa. Täydennysinventoinnit tehtiin.

<p>2.4. Metsähallitus edistää luonnon virkistyskäytön roolia suomalaisten vapaa-ajanviettomuotona tehostamalla viestintää retkeilyyn ja virkistykseen tarkoitettuja alueista.</p>	<p>Luontopalvelujen merkittävimpien asiakasviestintäkanavien eli Luontoon.fi- ja Retkikartta.fi-verkkopalvelujen uudistustyö oli käynnissä koko vuoden, ja Retkikartta.fin uudistus saatiin päätökseen. Molemmat verkkopalvelut ylsivät uusiin käyntiennätyksiin. Mediaviestinnässä panostettiin mm. aikakauslehtijulkisuuteen, minkä ansiosta kansallispuistoista oli useita laajoja reportaaseja. Kansallispuistoissa järjestettiin yleisötapahtumia, joista tehtiin mediaviestintää paikallismedioissa. Nuorille suunnattu Vapapäivä ohjasi lapsia ja nuoria kalastuksen pariin ja päivä sai paljon mediajulkisuutta. Myönteisten tai neutraalien mediaosumien määrä ylsi uuteen ennätykseen: 4 505 osumaa.</p>
<p>2.5 Metsähallitus edistää luontomatkailun suosiota retkeily- ja muilla virkistysalueilla ulkomaisten matkailijoiden keskuudessa tehostamalla alueita koskevaa viestintää sekä parantamalla yhteistyötään matkailusektorin kanssa.</p>	<p>Metsähallitus isännöi useita kansainvälisiä toimittajavierailuja kansallispuistoissa. MEK:n maaportaaliin VisitFinland.com tuotettiin esittelyt kaikista kansallispuistoista ja joka kuukausi uutistyyppinen nostojuttu yhdestä puistosta. Keväällä 2010 luontopalvelut hyväksyi uudet kumppaniviestinnän ohjeet, mikä antaa parempia mahdollisuuksia viestiä yhdessä matkailusektorin kanssa. Luontopalvelut on mukana myös useissa yhteisissä matkailua edistävissä verkkoportaaleissa, mm. Merenkurku.fi ja LaplandFinland.com. Matkailutoimittajien kiltä palkitsi Luontoon.fi-verkkopalvelun vuoden parhaana verkkosivustona.</p>

3 Tarjotaan mahdollisimman laajalti kansalaisille metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>3.1 Metsästys- ja kalastuslupien myyntitavoitteet: – metsästysluvat: 36 000 kpl – kalastusluvat: 90 000 kpl – metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimukset: 3 500 kpl Selvitetään Metsähallituksen toimesta myytyjen valtion kalastuksenhoitomaksujen määrä ja tilastointimenettely.</p>	<p>– Metsästyslupia 36 955 kpl – Kalastuslupia 69 241 kpl – Vuokrasopimuksia 3 375 kpl Kalastuksenhoitomaksuja myydään vuosittain MMM:n ja Metsähallituksen välisen asiamiessopimuksen mukaisesti. Myynti tapahtuu sähköisen Winres-myyntijärjestelmän avulla, jossa luvat ovat raportoitavissa. Vuonna 2010 myytiin yhteensä 2 610 kalastuksenhoitomaksua.</p>
<p>3.2 Suurpedot.fi-verkkopalvelun käynnit: 280 000 kpl</p>	<p>Käyntejä 80 000 (uusi laskentatapa sisältää sivujen todellisen käytön, eikä ole verrattavissa edellisvuosien lukuihin).</p>

<p>3.3 Metsähallitus toteuttaa Lokan ja Porttipahdan ammattikalastusta tukevaa kalavesien hoitoa Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen selvityksen pohjalta.</p>	<p>Tekojärvien ammattikalastusta tukevaa kalavesien hoitoa toteutettiin RKTL:n suositusten mukaisesti. Kalakantojen rakenteen muuttamiseksi ylitiheitä särkikala- ja vaellussiikakantoja poistettiin yli 100 000 kg uusien rysämallien avulla. Hoitotoimien vaikuttavuutta seurattiin mm. saalistilastoinnin, kalakantojen tilan ja loisseurannan avulla.</p>
<p>3.4 Metsähallitus kehittää metsästyksen ja kalastuksen sosiaalisen kestävyys ja niiden yhteiskunnallisen hyväksyttävyyden mitoittamista ja seurantaa sekä tukee näitä tavoitteita tehostuvalla media-, verkko- ja asiakasviestinnällä.</p>	<p>Luonnon monimuotoisuuden ja kestäviin riista- ja kalakantoihin liittyvät teemat olivat vahvasti esillä metsästyksessä ja kalastusta koskevassa viestinnässä. Muun muassa riekon ja jokiravun kantojen hoitotoimien merkityksestä viestittiin laajasti. Erävalvonnan merkitys suurpetojen kannan suojelussa oli näkyvästi esillä mediaviestinnässä.</p>
<p>3.5 Metsäkanalintujen valtakunnallinen hoitosuunnitelmaluonnos luovutetaan maa- ja metsätalousministeriölle. Valmistelutyö tehdään ministeriön osoittamalla erillisrahoituksella (ei sisälly tähän sopimukseen).</p>	<p>Metsäkanalintujen valtakunnallinen hoitosuunnitelmaluonnos valmistui, ja se luovutettiin marraskuussa maa- ja metsätalousministeriölle.</p>

4 Muut maa- ja metsätalousministeriön erikseen asettamat tavoitteet

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>4.1 Metsähallitus ylläpitää suurpetoviestintää yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Ohjausryhmän tilalle muodostetaan toimijatahojen yhteinen viestintäryhmä.</p>	<p>Ohjausryhmä lakkautettiin ja tilalle nimettiin suurpetoviestintäryhmä. Sivustoille perustettiin interaktiivinen osio ja myös kieliversiot julkaistiin.</p>
<p>4.2 Metsähallitus kehittää lupien jakelua nettimyynnin ja kännykkämyynnin avulla. Suurpetojen kännykkälupien käytön osalta selvitetään, täyttyykö direktiivin vaatimus tarkoin valvotuista oloista metsästyksessä. Lisäksi Metsähallitus selvittää, voidaanko Metsähallituksen mobiilimaksujärjestelmässä jatkossa myydä myös valtion kalastusmaksuja.</p>	<p>Matkapuhelimella myytiin 1 418 metsästyslupaa (pienriista-, pienpeto- ja karhulupia), 498 viehelupaa sekä 23 501 virkistyskalastuslupaa.</p> <p>Selvitys direktiivin vaatimusten täyttymisestä karhuluvissa toimitettiin maa- ja metsätalousministeriön joulukuussa.</p> <p>Mobiililupien raportointi- ja hallintajärjestelmän suunnittelu käynnistettiin.</p> <p>Selvitys valtion kalastusmaksujen myynnistä mobiilisti toimitettiin ministeriöön toukokuussa.</p>
<p>4.3 Metsähallitus huolehtii siitä, että erätarkastajille järjestetään poliisiammattikorkeakoulun koordinoimaa poliisitehtävien ylläpitoon liittyvää koulutusta (mm. sakon ja rikesakon määräämiseen liittyvien menettelyjen muutokset).</p> <p>Metsähallitus kehittää erävalvonnan viranomaisyhteistyötä ja parantaa valvonnan näkyvyyttä.</p>	<p>Kyseinen lainuudistus ei toteutunut toimintavuoden aikana.</p> <p>Yhteistyötä jatkettiin poliisin ja rajavartioston kanssa. Järjestettiin useita valvontaviranomaisten kehittämispalavereja. Vähenevät resurssit ovat kaikkien tahojen haasteena. Yhteinen tehovalvontaviikko järjestettiin Itä-Suomessa huhtikuussa.</p>

4.4 Metsähallitus kehittää jokirapukantojen turvaamista laatimalla rapustrategian.	Raputalouden toimintaohjelma vuosille 2011–2016 valmistui ja toimitettiin ministeriölle helmikuussa 2011.
4.5 Metsähallitus tehostaa kalastajille suunnattua tiedotusta saalispalautteiden kattavuuden lisäämiseksi.	Saalispalautteiden lisäämiseksi käynnistettiin ”Kalastuspäiväkirja”-hanke. Päiväkirja otetaan käyttöön kesällä 2011.
4.6 Metsähallitus selvittää yhteistyössä RKTL:n kanssa metsäriekin selviytymistä ja elinympäristöjen käyttöä yhteistutkimushankkeella.	Metsäriekin elinympäristön käyttöä ja selviytymistä koskevan tutkimuksen aineiston keruuta jatkettiin Utajärvellä. Telemetriaseurannassa oli yli 20 riekkoa. Tulosten käsittelyä ja julkaisun valmistelua jatkettiin.
4.7 Metsähallitus säilyttää metsäpeuran rotupuhtautta peura-aidan ylläpidolla poronhoitoalueen etelärajalla. Laaditaan selvitys aidan ylläpidon järjestämisestä.	Peura-aitaa huollettiin ja kunnostettiin mm. paikkaamalla karhujen ja kaatuneiden puiden aiheuttamia aukkoja sekä huolehtimalla aidan läpi johtavien kulkusiltojen lumettomana pidosta. Selvitettiin aidan ylläpidon ja kunnan seurannan jatkokustannuksia ja arvioitiin, että siihen tulisi varata noin 10 000 € vuodessa.
4.8 Metsähallitus jatkaa ELOn (European Landowners Organisation) Wildlife Estate -ohjelman kansallisenä koordinaattorina ja suomalaisten hakijakandidaattien evaluoijana. Metsähallitus hakee Palosaaren riistatalouden mallialueelle WE-labellia EU:lta.	Wildlife Estate -hankkeen boreaalisen alueen kriteeritöt valmistuivat pohjoismaisena yhteistyönä, ja kahdelle suomalaiselle hakijalle (Metsähallituksen Palosaari, Rikalan kartano) saatiin Wildlife Estate -tunnus. Kolmas tunnus myönnettiin Suomeen syyskuussa MKJ:n Laitialan mallitilalle.
4.9 Metsähallitus seuraa ahmakannan kehitystä yhteistyössä RKTL:n kanssa.	Ahmakannan erillislaskenta toteutettiin maaliskuussa ja jälkiseurantaa jatkettiin läpi vuoden, yhteenvetoraportti toimitettiin RKTL:lle.
4.10 Metsähallitus jatkaa Metsäntutkimuslaitokselta siirtyneillä mailla luontoarvojen inventointia Metso II -ohjelman mukaisesti. Inventointien kustannuksista vastaa metsätalous.	Metlalta siirtyneiden maiden luontoarvoja inventoitiin 11 alueella Pohjois-Karjalassa ja Saimaan alueella yli 500 ha. Raaseporin Solböleen tehtiin tarkastuskäynti. Geenireservimetsät otettiin tarkasteluun. Paljakalla ja Kannuksessa tehtiin inventointi. Tutkimusmetsäsuunnittelu käynnistettiin suurimmalla osalla tutkimusmetsistä, ja suunnitelmat valmistuvat vuoden 2011 aikana.
4.11 Metsähallitus edistää Kansallisen metsäohjelman 2015 tavoitteena olevaa valtion metsien kulttuuriperinnön inventointia. (tavoite sisältyy myös YM:n ja MH:n väliseen sopimukseen)	Valtion metsien kulttuuriperinnön inventointihanke käynnistyi Metsähallituksessa. Luontopalvelut on hankkeessa mukana asiantuntijana ja suojelualueiden inventoijana.
4.13 Metsähallitus edistää saimaannorpan suojelua yhdessä maa- ja metsätalouden sekä ympäristöministeriöiden ja kalastusjärjestöjen kanssa tehostamalla toimia vapaaehtoisten kalastusrajoitussopimusten aikaansaamiseksi sekä edistämällä norpan suojelulle myönteistä ilmapiiriä viestinnän keinoin. Määräaikaisten (15.4.–30.6.) verkkokalastusrajoitussopimusten tavoite on 1 500 km ² .	Metsähallituksen ja osakaskuntien väliset sopimukset (1 562 km ²) sekä muut vastaavat rauhoitukset (91 km ²) mm. Metsähallituksen hallinnoimilla vesillä kattoivat jaksolla 15.4.–30.6.2010 yhteensä 1 652 km ² (edellisestä sopimuskaudesta kasvua 755 km ² ja vuoden alusta 182 km ²). Kalastuslain muutoksen vuoksi voimassa olevat sopimukset irtisanottiin lokakuussa. Etelä-Savon ELY-keskus tekee uudet sopimukset vuodesta 2011 eteenpäin. Metsähallituksen irtisanomisilmoituksen yhteydessä lähetettiin osakaskuntiin Etelä-Savon ELY-keskuksen sopimusehdotus ja tiedote jatkotoimenpiteistä. Sopimuksien mukaan Metsähallituksella on edelleen oikeus valvoa sovittuja kalastuksen rajoituksia osakaskuntien alueilla.

<p>4.14 Metsähallitus selvittää Teno- ja Näätämöjokien kalastusjärjestelyjen ja viranomaistyön uudelleenorganisointia.</p>	<p>Metsähallitus, Lapin ELY-keskus ja RKTL selvittivät yhteistyössä Teno- ja Näätämöjokien kalastusjärjestelyjen ja viranomaistoiminnan nykytilannetta ja kehittämismahdollisuuksia. Raportti valmistui.</p>
<p>4.15 Metsähallitus selvittää valtion vesien vesiviljelylle soveltuvat alueet. Lisäksi Metsähallitus laatii selvityksen ammattikalastukseen ja kalastusmatkailuun soveltuvista vesialueista. Pilottihanke toteutetaan eteläisellä Selkämerellä.</p>	<p>Metsähallitus osallistui ELY-keskusten kanssa yhteistyössä valmistettavaan ammattikalastuksen ja vesiviljelyn sijainninhjaukseen eri puolilla maata. Erityinen painotus sijainninhjauksen suunnittelussa oli Varsinais-Suomen ELY:n alueella. Kalastusmatkailuun soveltuvista vesialueista tehtiin erillisselvitys, joka toimitettiin ministeriöön.</p>

3.2 Määrälliset tavoitteet ja muut tunnusluvut

Määrälliset tavoitteet, ympäristöministeriö	Tot. 2007	Tot. 2008	Tot. 2009	Sopimus 2010	Tot. 31.12.2010
Alueiden hallinta					
Natura-alueiden määrä, joille valmistuu hoito- ja käyttösuunnitelma	32	37	32	30	22
Muodostettujen esi-/suojelukiinteistöjen määrä	10	13	22	20	21
Luonnonsuojelu					
Enallistaminen (ha)	2 585	2 743	2 561	2 550	2 245
Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	2 585	2 684	1 686	2 040	1 797
Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	–	59	11	60	71
Soiden ennallistaminen (ei METSO, ei YSA, ha)	sis. ed.	sis. ed.	864	450	377
Perinnebiotooppien hoito (ha)	1 766	2 318	2 610	2 500	2 695
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	1 766	2 314	1 124	1 125	1 192
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	–	4	46	25	23
Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito ja kunnostaminen (ei METSO, ei YSA, ha)	sis. ed.	sis. ed.	1 440	1 350	1 480
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus (ha)	273	378	380	400	339
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	273	358	240	220	199
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus METSO-ohjelmassa (YSA, ha)		20	140	180	140
Luontotyyppien inventointi (ha)	73 291	103 841	53 769	36 000	40 589
Luontotyyppien inventointi METSO-alueella (valtion suojelualueet, ha)	6 894	16 800	11 220	5 000	7 034
Luontotyyppien inventointi METSO-alueella (YSA, ha)	–	10 600	6 800	5 000	5 544
Luontotyyppien inventointi METSO-alueen pohjoispuolella (ha)	66 397	76 441	35 749	26 000	28 011
Vedenalaisten luontotyyppien inventointi (ha)	9 220	5 795	5 632	5 000	6 200
MH:n vastuulle osoitettujen nisäkkäiden ja lintujen seuratut kohteet (kpl)	1 392	1 666	1 774	1 700	1 724
Suojelualueiden kulttuuriperinnön inventointi (ha)	60 747		179 000	15 000	41 182
Luonnon virkistyskäyttö					
Virkistyspalvelujen asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	4,1	4,2	4,2	≥4	4,2
Kansallispuistojen käynnit	1 586 700	1 755 500	1 943 500	1 760 000	1 958 500
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit (kpl)	798 400	859 000	866 000	860 000	849 400
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä (asiakkaiden lkm)	51 177	40 072	47 880	40 000	45 100
Luontoon.fi-verkkopalvelun käynnit	2 529 000	2 108 000	2 262 356	2 100 000	2 521 121
Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit	246 375	733 000	867 752	800 000	1 011 998
Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset (kpl)	196	252	268	270	297
Eräasiat					
Moottorikelkkauraluvat (kpl) ¹⁾	3 175	5 833	6 839	6 000	5 783
Urien ulkopuoliset maastoliikenneluvat (kpl) ¹⁾	5 160	863	717	5 000	1 319

1) sisältää vain Winres-myyntin

Määrälliset tavoitteet, maa- ja metsätalousministeriö	Tot. 2007	Tot. 2008	Tot. 2009	Sopimus 2010	Tot. 31.12.2010
Luonnon virkistyskäyttö					
Virkistyspalvelujen asiakastytyväisyys (asteikko 1–5)	4,1	4,2	4,2	≥4	4,2
Valtion retkeilyalueiden käynnit	350 000	347 000	343 000	350 000	364 000
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit (kpl)	798 400	859 000	866 000	860 000	849 400
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä (asiakkaiden lkm)	51 177	40 072	47 880	40 000	45 100
Kansallispuistojen käynnit	1 586 700	1 755 500	1 943 500	1 760 000	1 958 500
Luontoon.fi-verkkopalvelun käynnit	2 529 000	2 108 000	2 262 356	2 100 000	2 521 121
Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit	246 375	733 000	867 752	800 000	1 011 998
Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset (kpl)	196	252	268	270	297
Eräasiat					
Suurpedot.fi-verkkopalvelun käynnit	212 189	165 408	207 124	280 000	80 000 ¹⁾
Metsästysluvut (kpl)	41 609	39 259	31 909	36 000	36 955
Kalastusluvut (kpl)	69 252	80 325	77 522	90 000	69 241
Metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimusten määrä (kpl)	3 190	3 488	2 269	3 500	3 375
Lupametsästäjien asiakastytyväisyys (asteikko 1–5)	3,6	3,6	3,5	3,6	3,7
Kalastajien asiakastytyväisyys (asteikko 1–5)		3,7	3,6	3,6	3,7
Muut tehtävät					
Kalastuksen rajoitussopimukset saimaannorpan suojelemiseksi (km ²)		518	1470	1 500	1 652,4 ²⁾

1) kävijäseurannan laskentatapaa on muutettu uuden sivustopohjan myötä

2) toteuma 30.6.2010, vuoden 2011 sopimusten laadinta siirtyi Etelä-Savon ELY:lle

Muut tunnusluvut, ympäristöministeriö	2007	2008	2009	2010
Kansallispuistojen hoito (kpl)	34	35	35	35
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (kpl)	472	490	501	508
Kansallispuistojen hoito (ha)	882 000	885 000	886 000	887 000
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (ha)	697 000	703 000	703 000	703 000
Muiden luonnonsuojelukohteiden hoito (ha)	974 000	980 000	994 000	1 038 000
Erämaa-alueiden (12 kpl) hoito (ha)	1 490 000	1 490 000	1 490 000	1 490 000
Metsähallituksen vastuulle erikseen osoitettuja lajeja (kpl)	37	36	36	37
Erityisesti suojeltavien lajien esiintymien suojelu (kpl)	2 919	3 599	3 712	3 839
Muiden uhanalaisten ja luontodirektiivilajien esiintymien suojelu (kpl)	14 483	20 465	22 935	24 477
Muinäisjäännösten määrä (kpl, museoviraston rekisteri)	1 245	1 600	2 000	2 148
Suojeltujen rakennusten määrä (kpl)	209	209	243	191
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden määrä (kpl)	28	29	29	30
Opastusrakennelmat (kpl)	1 584	1 819	1 969	2 144
Autio- ja vuokratuvat (kpl)	276	284	279	275
Taukopaikkarakennelmat (kpl)	1 609	1 686	1 694	1 802
Veneilyrakennelmat (kpl)	156	161	217	247
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (kpl)	1 253	1 319	1 278	1 301
Polttopuuhuoltorakennelmat (kpl)	895	927	932	942
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	3 210	3 813	3 481	3 647
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	994	1 086	1 018	1 031
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	391	448	455	331
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km)	2 185	2 296	2 128	2 107

Muut tunnusluvut, maa- ja metsätalousministeriö	2007	2008	2009	2010
Valtion retkeilyalueiden (7 kpl) pinta-ala (ha)	35 500	35 500	35 500	35 500
Muiden retkeilyyn ja virkistykseen varattujen kohteiden pinta-ala (ha)	141 000	141 000	141 000	141 000
Opastusrakennelmat (lkm)	1 323	1 437	1 455	1 470
Autio- ja vuokratuvat (lkm)	125	124	110	105
Taukopaikkarakennelmat (lkm)	1 328	1363	1 324	1 353
Veneilyrakennelmat (lkm)	214	220	253	297
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (lkm)	1 039	1 049	1 007	975
Polttopuuhuoltorakennelmat (lkm)	803	810	781	767
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	2 575	3 838	2 932	3 091
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1 087	1 114	1 164	1 204
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	903	920	915	831
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km)	8 414	9 567	9 146	8 381

3.3 Tuloksellisuuden arviointi prosesseittain

3.3.1 Luonnonsuojelu

Metsähallitus jatkoi METSO-toimintaohjelman 2008–2016 mukaisia toimia valtion suojelualueilla ja luontotyyppi-inventointeja METSO-alueen pohjoispuolella. Yksityisillä suojelualueilla (YSA-alue) keskityttiin pääasiassa alueellisten pitkän ja lyhyen aikavälin työohjelmien sekä ennallistamis- ja luonnonhoitosuunnitelmien tekemiseen. Ennallistamisen sekä arvokkaiden elinympäristöjen hoidon määrään vaikuttivat kesän Asta- ja Veera-myrskyt, jotka tekivät toimenpiteet tarpeettomiksi tai mahdottomiksi toteuttaa useiden kymmenien hehtaarien alalla. YSA-alueiden arvokkaiden elinympäristöjen hoidosta jäi osa tekemättä henkilöresurssien vähyys vuoksi. Huomattava määrä puustoisten ja avoimien perinnebiotooppien kunnostuksia ja hoitoja tehtiin nuorisotyöllisyysprojektin varoin. Osa perinnebiotooppien pinta-alojen noususta selittyy myös hallinnansiirtojen kautta tulleeella ja jo hoidossa olevalla pinta-alalla.

Metsähallitus aloitti Suoverkosto Life+ -hankkeen toteutuksen. Hankkeen tavoitteena on palauttaa lähes 4 250 hehtaaria erityyppisiä soita luonnontilaan 52:lla Natura 2000 -alueella. Vuoden 2010 aikana hankkeessa valmistui ennallistamissuunnitelma 8 kohteelle. Puustoa raivattiin 16 kohteella yhteensä yli 400 ha:n alueelta. Ojalinjoja tukittiin ja patoja tehtiin lähes 700 ha 18:lla alueella. Tämän lisäksi kesän aikana tehtiin laajasti ennallistamista edeltäviä kasvillisuus-, hydrologia-, päiväperhos-, sudenkorento- ja kapustarintaseurantoja tiiviissä yhteistyössä hankkeen kumppanien kanssa.

Metsähallitus jatkoi vastuullaan olevien selkärankaisten eläinten seurantoja. Seurattujen kohteiden määrä ja osuus kaikista seurantapaikoista pienentyivät hieman. Seurattujen lintujen kannat kasvoivat tai pysyivät vakaina. Vuoden 2010 uhanalaisuusarvioinnissa valkoselkätikan ja muuttohaukan uhanalaisuusluokitusta voitiinkin lieventää. Tehostettujen yhteispohjoismaisten suojelutoimien ansiosta naalin ja kiljuhanhen pohjoismainen kanta kasvoi hieman, mikä näkyi näköhavaintojen lisääntymisenä myös Suomessa. Tästä huolimatta kummankaan lajin pesintää ei ole pystytty toteamaan Suomessa yli kymmeneen vuoteen.

Saimaannorpan pesintätulos oli parempi kuin kahtena aiempana vuonna, mutta silti keskimääräinen. Saimaannorpan uhanalaisuusluokitusta nostettiin uusimmassa uhanalaisuusarvioinnissa luokkaan CR (äärimmäisen uhanalaiset). Saimaannorpan elinalueiden määräraikaisten kalastusrajoitusten pinta-alaa saatiin kasvatettua osakaskuntien ja Metsähallituksen välisillä sopimuksilla yli pin-

ta-alatavoitteen, mutta alue ei ollut yhtenäinen. Vuodesta 2011 lähtien sopimuksien teosta vastaa Etelä-Savon ELY-keskus. Tehtävän siirto aiheutti runsaasti lisätyötä.

METSO-ohjelmaan kuuluvia suojelualueiden lajistokartoituksia laajennettiin tavoitteiden ja METSO-ohjelman väliarvioinnissa esitettyjen kehittämistavoitteiden mukaisesti. Kuitenkin ohjelman kartoituksista tehtyjen, ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmään tallennettujen havaintojen määrä pieneni, koska kartoituskohteet olivat lajistoltaan köyhempiä eikä tallennustyökään edennyt kaavailulla nopeudella. Lajistokartoitusten aineistoja hyödynnettiin suojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelussa ja merkittävästi myös vuonna 2010 valmistuneessa lajien uhanalaisuusarvioinnissa. Metsähallitus tallensi Eliölajit-järjestelmään kaikkiaan 6 600 uhanalaisten ja muiden suojeltavien lajien havaintotietoa ja 5 600 havaintopaikkaa. Tämä on 60 % kaikesta vuonna 2010 järjestelmään tallennetusta tiedosta.

Metsähallitus jatkoi vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelman (VELMU) toteuttamista Itäisen Suomenlahden, Saaristomeren, Merenkurkun ja Perämeren alueilla. Metsähallitus jatkoi aktiivista Itämeren alueen hankeyhteistyötä mm. FINMARINET Life+-hankkeessa. Siinä kartoitetaan vuosina 2009–2012 mereisiä Natura 2000 -alueita sekä Suomen talousvyöhykettä uusien Natura-alueiden valintaa varten. ULTRA-hankkeessa Metsähallitus sovelsi uutta ultraääniluotaustekniikkaa vedenalaisen habitaatti-inventoinnin tarpeisiin. Metsähallitus osallistui aktiivisesti myös kansainvälisten verkostojen kuten HELCOMin työhön.

Metsähallituksen luontopalvelut osallistui arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointeihin Uudellamaalla ja Pohjois-Savossa sekä hankkeen ohjausryhmän työhön. Oulangalla valtakunnallisesti arvokkaan maiseman niittykladot korjattiin KULMA-hankkeessa.

Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen uusi listaus tunnisti suojelualueiden merkityksen rakennusperinnön vaalimisessa. Metsähallituksen luontopalvelujen hallinnassa olevien kohteiden lukumäärä nousi aiemmasta noin 50:stä runsaaseen 150 kohteeseen. Valtakunnallisesti merkittävissä kulttuuriympäristöissä on satoja rakennuksia, joista osa on erittäin huonokuntoisia.

Saamelaiskulttuuri oli näkyvässä roolissa Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) työkokouksessa Inarissa heinäkuussa. Saamelaisten pyhä paikka, Inarijärven Ukonsaari, on Delos-aloitteen hyväksymä pyhä luontokohde. Luontopalvelut jatkoi suojelualueiden kulttuuriperintökohteiden inventointeja Inarissa Hammastunturin erämaa-alueella ja Enontekiön Kilpisjärvellä. Kaapin Jounin kentän rakennusten kunnostus Lemmenjoen kansallispuistossa saatiin valmiiksi. Osana saamelaisen kulttuuriperinnön vaalimista luontopalvelut julkaisi Ilmari Mattuksen kokooman Itä-Inarin paikannimistön. Lähes 8 000 nimeä on koottu osana suojelu- ja erämaa-alueiden hoidon ja käytön suunnittelua.

Saamelaiskäräjien kielineuvosto myönsi Metsähallitukselle kaikkien aikojen ensimmäisen Saamen kieliteko -palkinnon.

3.3.2 Luonnon virkistyskäyttö

Luonnon virkistyskäytön palvelut, kuten reitit, levähdyspaikat ja luontokeskukset, palvelevat luonnossa virkistäytymistä ja oppimista sekä luontomatkailua. Prosessin tavoitteet saavutettiin pääosin.

Kansallispuistojen käyntimäärä oli lähes kaksi miljoonaa, jossa nousua edellisvuoteen oli noin yksi prosentti. Metsäisten puistojen käyntimäärät alenivat hellekesän vuoksi, mutta Saaristomeren ja Tammisaaren saariston käyntimäärät nousivat. Suosituin kansallispuisto oli edelleen Pallas–

Yllästunturin kansallispuisto. Valtion retkeilyalueiden käyntimäärä kasvoi 6 %. Kasvu tuli pääosin Evolta, jossa uuden leirialueen käyttöönotto lisäsi retkeilyalueen käyttöä ja jossa tarkennettu laskenta nosti myös käyntimäärälukua. Leirialueella oli kesällä Suomen Partiolaisten suurleiri Kilke. Metsähallituksen suojelu- ja virkistyskohteiden kokonaiskäyntimäärän arvioitiin nousseen 4,8 miljoonaan käyntiin.

Luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden käyntimäärä, noin 850 000, jäi tavoitteesta 10 %. Syynä olivat joidenkin pisteiden lyhennetty aukiolo, hellekesä ja Pohjois-Suomessa ylipäättään hiljaisempi alkuvuosi, joka tosin vilkastui syksyllä. Opastettujen asiakkaiden määrä (45 000) ylitti tavoitteen 9 %:lla.

Asiakastyytyväisyys säilyi hyvänä. Se oli keskimäärin 4,2 asteikolla 1–5. Asiakastyytyväisyys perustui 9 900 palautteeseen (luontokeskuksista ja muista asiakaspalvelupisteistä 3 600 palautetta ja suojelu- ja retkeilyalueilta noin 6 100). Yksittäisissä tutkimuskohteissa asiakastyytyväisyys jäi alle neljän Evon retkeilyalueella, Rahjan saaristossa ja Käsivarren–Kilpisjärven alueella.

Vuoden aikana valmistuivat Pallas–Yllästunturin kansallispuiston, Kolin–Ruunaan (Kolin kansallispuisto ja Ruunaan retkeilyalue) alueen sekä ns. Idän Taigan (Hossan retkeilyalue, Kalevalapuisto ja Ystävyden puisto) luontomatkailusuunnitelmat.

Kesän rajut myrskyt Asta ja Veera aiheuttivat tuhoja reiteille ja levähdyspaikoille erityisesti Helvetinjärven kansallispuistossa, Evon retkeilyalueella ja Saimaalla. Kohteet raivattiin ja kunnostettiin syksyn aikana.

Merenkurkun maailmanperintöalueella merkittävin parannus retkeilijän ja matkailijan palveluihin oli näköalatornin valmistuminen. Tornista näkee alueen tyypilliset De Geer -moreenit, joiden muotoja ei voi erottaa maanpinnalta katsoen.

Urho Kekkonen kansallispuistossa järjestettiin Euroopan kansallispuistoliiton EUROPARCin toimintamallin mukainen Junior Ranger -leiri lähialueen nuorille yhteistyössä Sodankylä-Instituutin kanssa. Tavoitteena oli lisätä puiston tunnettuutta ja hyväksyttävyyttä. Nuoret saivat osallistua kansallispuiston hoitoon.

Pallas–Yllästunturin kansallispuistossa parannettiin matkailuyritysyhteistyötä. Puiston luontomatkailusuunnitelma valmistui, samoin puiston opas alueen yrittäjille. Lisäksi yhteistyöyrityksille järjestettiin koulutusta kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesta toiminnasta.

Toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta lisättiin mm. kehittämällä ASTA-asiakastietojärjestelmää niin, että sen avulla voidaan jatkossa helposti raportoida alueiden matkailukäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. Tehokkuus ja ympäristöystävällisyys olivat tavoitteena hankkeessa, jossa tunnistettiin käyntikohteiden kuivakäymälöiden ns. parhaat käytännöt. Uusien periaatteiden mukaisia ratkaisuja toteutetaan rahoituksen puitteissa.

Riisitunturin kansallispuisto äänestettiin vuoden 2010 Retkimessuilla vuoden retkikohteeksi, mikä lisäsi alueen tunnettuutta. Riisitunturilla rakennettiin uusia päiväreittejä. Tunnettuuden kasvun ja uusien palvelujen ansiosta puiston käyntimäärä kasvoi vuonna 2010 yli 50 %.

3.3.3 Eräasiat

Eräasioiden prosessi toteutti ja saavutti vuodelle 2010 asetetut tavoitteet. Riistaelinympäristöjen aktiivista hoitoa jatkettiin osana Metsähallituksen normaalia toimintaa talousmetsissä, ja yhteistyö metsätalouden kanssa oli sujuvaa. Riekkö- ja hanhisoita ennallistettiin ja uusia vesilintukosteikkoja rakennettiin. Elinympäristöjen hoitotoimien vaikutuksesta kerättiin tietoa kartoittamalla riekkö-

jen kevätreviirejä soiden ennallistamiskohteilla. Rakennetuilla vesilintukosteikoilla seurattiin kohteiden sukkessiokehitystä mm. vesilintulaskentojen, kemiallisten vesianalyysien, selkärangattomien inventointien ja kasvillisuusseurantojen avulla.

Riekkokantojen seuranta Ylä-Lapin tunturialueella jatkettiin kanakoira-avusteisilla laskennoilla elokuussa. Laskentaan osallistui yli 50 vapaaehtoista koirineen. Laskennan toteutus sai paljon kiitosta muista pohjoismaista.

Luontopalvelut osallistui Suomen kansallisena edustajana Euroopan maanomistajajärjestön (ELO) koordinoiman Wildlife Estate -hankkeen yleiskokoukseen Espanjassa, missä Metsähallituksen Palosaaren alueelle myönnettiin ensimmäisenä Suomessa Wildlife Estate -tunnus tunnustuksena luonnon monimuotoisuutta edistävästä riistanhoidosta. Luontopalveluista osallistuttiin lisäksi Wildlife Estate -hankkeen työryhmäkokoukseen elokuussa Tukholmassa, missä päivitettiin boreaalisen alueen hakijoita koskevat arviointikriteerit, sekä syyskuun yleiskokoukseen Skotlannissa.

Metsähallitus osallistui yhteistyössä ELY-keskusten kanssa ammattikalastuksen ja vesiviljelyn sijainninhajukseen eri puolilla maata. Metsähallitus valmisteli valtion vesiä koskevan raputalouden toimintaohjelman. Sen tavoitteena on erityisesti kotimaisen jokiravun turvaaminen.

Kalastuksen saalispalautteiden kattavuuden lisäämiseksi aloitettiin internetissä toimivan kalastuspäiväkirjan kehittäminen. Päiväkirja tulee jokaisen kalastajan ilmaiseen käyttöön vuoden 2011 aikana. Kalastuspäiväkirja edistää kalavesien kestävästä käytöstä ja hoitoa.

Hirvilupien ja pienriistan kausilupien internetpohjainen hakujärjestelmä otettiin käyttöön. Asiakkaat voivat kirjautua sinne hakemaan lupia ja maksaa saamansa luvan. Järjestelmässä on hyvät raportointijärjestelmät. Samoin selvitettiin maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta mahdollisuuksia laajentaa mobiililupien myynti koskemaan valtion kalastuksen hoitomaksuja ja läänikohtaisia viehelupamaksuja.

Metsähallitus selvitti yhdessä Lapin ELY-keskuksen ja RKTL:n kanssa Teno- ja Näämäjokien kalastusjärjestelyjen ja viranomaistyön uudelleenorganisointia, josta valmistui erillinen raportti.

3.3.4 Alueiden hallinta

Suojelualuekiinteistöjen muodostamiselle asetettu tavoite saavutettiin. Suojelualueiden säädösvalmistelu sen sijaan eteni suunniteltua hitaammin, eikä asetettuja tavoitteita kaikin osin saavutettu. Selkämeren ja Sipoonkorven kansallispuistojen perustamisvalmistelu eteni kuitenkin hyvin. Syynä säädösvalmistelun hitauteen oli etenkin luonnonsuojelulain osauudistuksen viivästyminen, mutta myös se, että ministeriön asettaman säädösvalmisteluprojektin työ ei edennyt toivotulla tavalla.

Hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimisessa jäätin tavoitteesta. Kaikissa uusissa suunnittelukohteissa otettiin käyttöön vuonna 2009 valmistunut uusi ohjeistus. Järjestyssääntö valmistui 11:lle Etelä-Suomen kansallispuistolle, Salamanperän luonnonpuistolle sekä Ystävyiden puistolle, joka muodostuu viidestä luonnonsuojelualueesta.

Natura-alueiden tila-arviointeja (NATA) koskeva ohjeistus valmistui alkuvuodesta, ja keväällä järjestettiin siihen liittyvä koulutus. NATA-arvioinnit tehtiin kaikkiaan 52 Natura-alueella, joista 44 liittyi kansallispuistoihin. Näiden arviointien tuloksia käytetään hyväksi loppuvuodesta aloite-
tuissa kansallispuistojen hoidon tehokkuuden arvioinneissa, joiden tulokset valmistuvat vuoden 2011 alkupuolella.

SALTI-kokonaisuuteen sisältyvän suojelualueiden suunnittelun ja seurannan (SASS) tietojärjestelmän määrittelytyö jatkui. Järjestelmä tulee tukemaan laajasti sekä suojelualueiden seurannan että suunnittelun tehtäväkokonaisuutta. Järjestelmän kehittämistyössä pohdittiin laajasti ja vietiin eteenpäin eräitä luonnonsuojeluhallinnon keskeisiä toimintaprosesseja, esimerkiksi Natura- ja suojelualueiden yleissuunnittelua sekä NATA-arviointeja ja niihin liitettyä Natura-tietolomakkeiden (SDF) tietojen kokoamista ja päivittämistä.

Alkuvuodesta otettiin käyttöön alueiden hallinnan myöntämiin lupiin liittyvä uusittu ohjeistus sekä luontopalveluille siirrettävien uusien kohteiden haltuunottoa ja kohteiden yleisölle avaamista koskeva uusi ohje.

3.3.5 Muut toiminnot

Metsäpuuiden siemenhuolto ja uittorakenteiden ylläpito

Varmuusvarastosiemenen myynti tuotti 790 000 euroa eli lähes budjetoidun summan. Rovaniemen siemenkeskuksessa aloitettiin rakennusta ja siemenen käsittelyn laitteistoa koskevat LVIA-peruskunnostus- ja huoltotyöt, jotka jatkuvat vielä vuonna 2011.

Kuusen käpytuotanto ja siemenen itävyys Pohjois-Suomen alueella osoittautuivat erinomaisiksi. Metsähallitus käynnistikin syksyllä keräyksen maa- ja metsätalousministeriön myöntämällä 360 000 euron suuruisella määrärahalla. Tavoitteena oli kerätä n. 130 000 litraa kuusen käpyä. Tulos jäi kuitenkin vaatimattomaksi, noin 40 000 litraan. Syynä olivat lähinnä keräyksen myöhäinen aloittaminen ja keräyskohteiksi soveltuneiden kuusen hakkuualueiden vähäinen määrä. Keräystä on tarkoitus jatkaa kevättalvella 2011 edellyttäen, että siemenen laatu ja saanto säilyvät riittävän korkealla tasolla.

Uittotermiinaalien perusparannustöitä toteutettiin yhteensä kahdeksassa kohteessa Vuoksen vesistöalueella. Töiden kohdentamisesta oli sovittu Järvi-Suomen Uittoyhdistyksen kanssa. Uiton volyymi oli 670 000 m³, josta noin kolmannes oli Metsähallituksen puuta.

Kansainväliset tehtävät

Luontopalvelujen kansainvälisiä tavoitteita toteutettiin vuosisuunnitelmien sekä luontopalvelujen kansainvälisen strategian (2007–2011) mukaisesti. Luontopalvelujen kansainvälinen yhteistyö on linjassa Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön strategian ja toimintaohjelman (2006–2016) kansainvälistä yhteistyötä koskevien tavoitteiden kanssa. Tavoitteet jakautuvat pääsääntöisesti neljään osioon: lähialueyhteistyö, kansainvälinen hankeyhteistyö, kansainvälinen järjestö- ja institutionaalinen yhteistyö ja kansainväliset monenkeskiset ympäristösopimukset.

Luontopalvelujen keskeisimpiä kansainvälisen luonnonsuojeluyhteistyön kumppaneita olivat kansainvälinen luonnonsuojeluliitto IUCN, EUROPARC, Eurosite, PAN Parks, International Council Exploration of the Seas (ICES), HELCOM, Arktinen neuvosto, Barentsin neuvosto, Euroopan neuvosto, Pohjoismaiden ministerineuvosto, Ramsarin kosteikkosopimus ja International Council for Game and Wildlife Conservation (CIC).

Lähialueyhteistyö

Luontopalvelut ja Latvian luonnonsuojeluvirasto allekirjoittivat toukokuussa puitesopimuksen, jolla tuetaan organisaatioiden välistä pitkän tähtäimen luonnonsuojeluyhteistyötä.

Ystävyyden luonnonsuojelun alueen 20-vuotisjuhlaviikkoa vietettiin lokakuussa Kuhmossa ja Kostamuksen luonnonpuistoon tehdyllä vierailulla. Seminaarissa oli noin 120 osanottajaa ja pääpuhujana oli ympäristöministeri Paula Lehtomäki. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Tapahtumajulkaisu valmistuu alkuvuodesta 2011.

Lähialueen hankeyhteistyö on noussut vakiintuneen ja aktiivisen puistopariyhteistyön rinnalle keskeiseksi osaksi luontopalvelujen kansainvälistä toimintaa. Luontopalvelut osallistui aktiivisesti Suomen ympäristökeskuksen koordinoiman BPAN-hankkeen (Barents Region Protected Areas Network) käynnistämiseen ja ohjausryhmän toimintaan. ENPI-hankkeiden (European Neighbourhood and Partnership Instrument) valmistelua jatkettiin kaikissa alueyksiköissä. Myös Kilpisjärven Treriks-gränsen-hanketta valmisteltiin Interreg IVA Pohjoinen -ohjelmasta saadulla rahoituksella. Luoteis-Venäjän alueellisten suojelun alueiden ja luontopalvelujen välistä yhteistyötä kehitettiin kesällä päättyneessä ”Development of the Regional Protected Areas in NW Russia” -hankkeessa. Loppuraportti hankkeen tuloksista valmistui syyskuussa.

Eurooppalainen yhteistyö

Euroopan Vihreän Vyöhykkeen vuosikokous järjestettiin luontopalvelujen isännöimänä Ystävyyden luonnonsuojelun alueen 20-vuotisjuhlan yhteydessä Suomen ympäristökeskuksen sekä venäläisten ja norjalaisten osapuolien kanssa. Kokoukseen osallistui yli 50 asiantuntijaa 15 maasta ja rahoittajina olivat Norjan valtion luonnonsuojeludirektoraatti ja Suomen ympäristöministeriö.

Euroopan kansallispuistoliton Alfred Toepfer -mitali myönnettiin luontopalvelujen erikoissuunnittelija Lassi Karivalolle EUROPARC2010-konferenssissa Italiassa. Mitali myönnetään vuosittain ansioituneelle eurooppalaiselle suojelun alueasiantuntijalle.

Euroopan Geopark-verkosto hyväksyi lokakuussa Rokua Geoparkin jäsenyyshakemuksen, joka oli valmisteltu yhteistyössä alueen kuntien kanssa.

Delos on IUCN:n suojelun aluekomission (WCPA) suojelun alueiden kulttuuristen ja henkisten arvojen asiantuntijaryhmän aloite. Luontopalvelut järjesti Inarissa kesäkuussa Delos-kokouksen, jonka aiheena oli ihmisen ja luonnon välinen yhteys ja riippuvaisuus sekä alkuperäiskansojen luonnon kunnioitus. Saamelaisen perinteet ja syvälinen luontosuhde sekä Saamelaiskäräjien ja luontopalvelujen tiivis yhteistyö tekivät vaikutuksen osanottajiin, joita oli 14 Euroopan maasta. Työkokouksen julkaisu valmistuu vuonna 2011.

Eräasioiden prosessi koordinoi Wildlife Estate -ohjelmaa kansallisesti ja kehitti sen pohjoismaista yhteistyötä.

Maailman laajuinen yhteistyö

Luontopalvelujen ja Kolumbian luonnonsuojelun aluehallinnon (The National Parks Unit of Colombia) välinen yhteistyö käynnistettiin valmisteluhankkeella ulkoasiainministeriön ”Instituutioiden välisen kehitysyhteistyön instrumentti” -ohjelmassa (IKI). Projektin keskeinen tavoite on Kolumbian luonnonsuojelun aluehallinnon osaamisen vahvistaminen ja kehittäminen. Valmisteluhankkeen tuloksena syntynyt projektidokumentti jätettiin ulkoministeriölle marraskuussa.

Bhutanissa valmisteltiin IKI-instrumentin ensimmäisen vaiheen hanke-ehdotusta, joka koski Bhutanin suojelualueiden hoitoa sekä luonnonvarojen inventointia. Rahoitusta on haettu varsinaisen hankedokumentin tekoon.

IKI-hankkeiden valmistelussa on ollut vahva ulkoministeriön ja kumppanimaiden tuki. Vuoden lopussa selvisi kuitenkin, ettei Metsähallitus liikelaitoksena olekaan kelpollinen IKI-hankkeiden toteuttajaksi. Vuonna 2011 selvitetään, saadaanko nämä hankkeet toteutettua ulkoministeriön suorana hankintana luontopalveluilta.

Etelä-Korean suojelualuehallinnon (The Korea National Park Service, KNPS) kanssa yhteistyötä edistettiin mm. osallistumalla kutsuttuna CBD:n suojelualueuetoöohjelman (PoWPA) toimenpiteiden edistämiseen tähdänneeseen konferenssiin Jejun saarella. Toiminta perustuu organisaatioiden väliseen yhteisymmärryspöytäkirjaan.

Suomen ainoa maailman luonnonperintökohde, Merenkurkun saaristo, työllisti luontopalveluita etenkin Unescon vaatimalla väliraportoinnilla, uusien hankkeiden kehittämisellä ja mm. maailmanperintöalueiden hallintomalleilla. Heinäkuussa luontopalvelut edusti Suomen valtiota Unescon maailmanperintökomitean kokouksessa Brasiliassa.

Luontopalveluilla on Ramsarin kosteikkosopimuksen kansallinen seurantavastuu ja edustus Ramsarin sopimuksen hallituksessa. Luontopalvelut valmisteli Pohjoismaiden ministerineuvostolle NorBalWet-verkoston (koordinoi ja tukee sopimuksen toimeenpanoa Pohjolan, Baltian ja Leninigradin alueella) hankehakemuksen nimeltään ”Enhancing the Communication, Education, Participation and Awareness (CEPA) of Wetland Conservation in Nordic and Baltic Countries and Some Oblasts of Russia”.

Luontopalvelujen vastuulla oli biodiversiteettisopimuksen (CBD) 10. osapuolikokouksessa (COP10) syvätarkastelussa olleen suojelualueuetoöohjelman (PoWPA) kansallinen valmistelu, neuvottelu ja seuranta.

Luontopalvelujen eräprosessi jatkoi yhteistyötä CIC:n (International Council for Game and Wildlife Conceravation) kanssa ja aloitti mm. asiantuntijavaihdon valmistelun.

Kehittäminen

Luontopalvelujen vuonna 2009 vahvistetun toimintaohjelman toteuttamisesta tehtiin sisäinen väliarvio. Kokonaisarvosana oli hyvä, 3,5 / 5. Parhaat arviot saivat alueidemme merkitys matkailun vetovoimatekijöinä, niiden kansalaiskäyttö ja jokamiesoikeuksien toteutuminen, tulokellinen sidosryhmäyhteistyö ja arvostettu rooli ja yritysokuva, jota tukee vahva viestintä. Kohennettavaa oli tulosalueiden välisessä yhteistyössä, asioinnin helpottumisessa, luontokeskusten roolissa alueensa luontoharrastuksen ja ympäristökasvatuksen keskuksina ja mukautuvan hoidon periaatteen omaksumisessa.

Luontopalvelut otti alkuvuonna käyttöön Metsähallituksen yhteisen Orkidea-innovaatiojärjestelmän, jolla haetaan uusia ideoita ja innovaatioita henkilöstöltä. Ensimmäisenä vuotena saatiin luontopalvelujen henkilöstöltä 32 hankeideaa.

Luontopalvelut oli osallisena noin 80 hankkeessa, joita toteutettiin pääosin perusrahoituksen ulkopuolisilla varoilla. Näiden hankkeiden kokonaisarvo on kestoaikanaan luontopalveluille noin 38 miljoonaa euroa. Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön ulkopuolista rahoitusta niihin on saatu eniten EU:n ohjelmista sekä työllisyysrahoituksesta, molemmista noin seitsemän miljoonaa euroa kestoaikanaan ja noin 1,3 miljoonaa vuonna 2010.

Rahallisesti merkittävimpiä olivat Nuuksiokeskus-hanke, Suoverkosto-Life, Pyhän luonto- ja kulttuurikeskus, Finnmarinet-Life sekä suojelualueiden tietojärjestelmähanke SALT. Life-rahoitus on luonnonsuojelulle todella merkittävää ja se kohdistuu konkreettisiin suojelutoimiin. Luontopalvelujen ”perustoimintaa” organisoidaan yhä enemmän hankemuodossa. Ulkoista rahoitusta haetaan tärkeinä pidettyihin kohteisiin, joissa on toteutettava myös rahoittajien tavoitteita.

Hanketoiminta lähtee useimmiten paikallisista tarpeista. Luontopalvelujen salkunhallintakokouksissa käsitellään kaikki esitetyt uudet hankkeet ja päätyneiden hankkeiden loppuraportit, mikä on selvästi parantanut hanketoimintaa. Hankkeiden valmistelun ja toteutuksen työkaluja on parannettu, jotta pystytään mahdollisimman tehokkaasti toteuttamaan sekä sisäiset että rahoittajan seuranta vaatimukset. Hankkeita ja yleistä kehittämistä ohjaavat luontopalvelujen kehitysjohtaja ja kunkin alueen kehittämisspäälliköt.

Hallinto

Luontopalvelujen tulospalkkio vuodelta 2009 toteutui 3,5 %:n suuruisena, ja palkkio maksettiin huhtikuussa. Tulospalkkiotekijät vuodelle 2010 asetettiin edellisvuoden kokemusten perusteella. Suojelualueiden tiedon hallinnan kehittämishanke (SALT) jatkui erillisissä projekteissa.

Metsähallituksen konsernitoiminnot ja palvelukeskus

Metsähallituksen konsernitoiminnoissa hoidetaan koko konsernia koskevia tehtäviä, ja ne kattavat myös luontopalvelujen toiminnan. Metsähallituksen palvelukeskus vastasi edelleen henkilöstö- ja taloushallinnon, tiedonhallinnan sekä toimisto- ja toimitilapalvelujen käytännön töistä luontopalvelujen ja palvelukeskuksen välisen palvelusopimuksen mukaisesti. Luontopalvelut maksoi konsernitoimintojen ja palvelukeskuksen palveluista lähes 6,7 miljoonaa euroa vuonna 2010. Summa sisältää myös mm. toimitilavuokrat ja tilojen hoidon kustannukset.

Metsähallituksen konsernitoiminnot sisältävät konsernin johtamiseen, viestintään, lakiasioihin, kehittämiseen, sisäiseen tarkastukseen sekä henkilöstö-, talous- ja tietohallintoon kuuluvia tehtäviä. Luontopalvelut maksoi näistä palveluista yhteensä 2,65 miljoonaa euroa (ilman konesalikustannuksia 1,25 milj. euroa) oheisen laskelman mukaisesti.

Konsernitoimintojen laskutus luontopalveluilta vuonna 2010.

Kustannuspaikka	Nimi	Konsernitoimintojen kokonaiskulut yht. euroa	Laskutettu LP:lta yht. euroa	LP:n osuus konsernitoimintojen kokonaiskuluista (%)
911	Ylin johto	880 930	193 804	22,00
912	Sisäinen tarkastus	228 454	11 423	5,00
921	Kehitysyksikkö	631 022	189 307	30,00
941	Tietohallintoyksikkö	822 501	193 123	23,48
943	Tietotekniikkapalvelut	3 696 731	1 403 690	37,97
951	Talous	602 400	60 240	10,00
962	Konsernin viestintä	1 629 545	192 915	11,84
971	Lakiasiat	646 726	239 289	37,00
986	Henkilöstöyksikkö	539 456	166 907	30,94
Yhteensä		9 677 765	2 650 698	27,39
Ilman kustannuspaikkaa 943 Tietotekniikkapalvelut		5 981 034	1 247 008	20,85

Konsernitoimintojen kustannusten jakoperusteena käytetään arviota työajan käytöstä, työajan seuranta, töiden jakaumaa, henkilöstömäärää ja työasemien lukumäärää. Konesalikustannukset jaetaan järjestelmien käyttäjämäärien mukaisesti. Luontopalvelujen maksuosuudet olivat 5–42 %. Metsähallituksen tilintarkastajat ovat hyväksyneet jakoperusteet.

Luontopalvelut maksoi palvelukeskuksen palveluista yhteensä 4,03 miljoonaa euroa oheisen erittelyn mukaisesti. Palvelut on hinnoiteltu joko suoritepohjaisesti tai tuntihintaisina ja ne laskutetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Toimitilojen käytöstä aiheutuvat maksut olivat suurin menoerä (1,5 milj. euroa), ja ne perustuivat luontopalvelujen käytössä olevien työpisteiden määrään.

Palvelukeskuksen laskutus luontopalveluilta 2010.

	Lp:n osuus palvelukeskuksen kokonaislaskutuksesta	
	euroa	%
Hankintapalvelut	20 332	30,5
Talouspalvelut	773 701	45,2
Henkilöstöpalvelut	365 002	34,7
Toimistopalvelut	317 601	23,0
Toimitilapalvelut	1 499 173	37,1
Tietopalvelut	623 104	50,8
Yhteensä	3 598 913	38,0
Arvonlisävero	266 801	
Konsernitoiminnoille tuotetuista palveluista Lp:lle kuuluva osuus	164 287	
Kaikki yhteensä	4 030 001	

Huom. Palvelukeskus tekee arvonlisäverovähennykset ostamistaan arvonlisäverollisista tuotteista ja palveluista. Koska luontopalveluilla ei ole arvonlisäveron vähennysoikeutta, näihin hankintoihin liittyvää arvonlisäveroa oikaistaan kirjaamalla aiheuttamisperiaatteen mukaan laskettu luontopalvelujen osuus arvonlisäveroa kuluksi palvelukeskukselle. Kyseinen arvonlisäveron osuus laskutetaan luontopalveluilta.

Tukitoimintojen kehittämisprojekti toteutettiin syksyn 2010 aikana. Selvityksessä todettuja tehostamistoimia käynnistetään vuonna 2011.

Viestintä

Luonnon monimuotoisuus ja biodiversiteettivuosi 2010 oli Metsähallituksen luontopalvelujen viestinnän teemana. Teema kytkettiin vahvasti mediaviestintään. Lisäksi luontokeskukset järjestivät asiakasiloja ja luontoretkiä monimuotoisuusteemasta, ja sitä nostettiin esille Luontoon.fi-verkkopalvelussa. Joka kuukausi Metsähallitus nosti esille yhden Hyvän uutisen luonnon monimuotoisuudesta. Uutiset käsittelivät niin ympäristöministeriön hallinnonalan kysymyksiä kuin metsästys- ja kalastuskysymyksiä. Maaliskuussa Metsähallitus järjesti yhdessä ympäristöministeriön ja SYKE:n viestinnän kanssa luonnon monimuotoisuutta koskevan toimittajakoulutuksen Helsingissä ja toisen vastaavan syyskuussa Oulussa. Kesällä järjestettiin luonnon monimuotoisuuskysymyksiä taustoittava mediaretki Päijänteen kansallispuistoon. Teemaa integroitiin muun Metsähallitus-konsernin viestintään (mm. metsa.fi-verkkosivusto, Metsä.fi-lehti ja yhteiset viestintähankkeet mm. metsätalouden kanssa).

Kevään ja syksyn aikana lähes 140 luontopalvelujen henkilöä osallistui kaksipäiväisiin viestintäkoulutuksiin. Elokuussa luontopalvelujen johto osallistui viestintävalmennukseen, jossa terävöitettiin luontopalvelujen pääviestejä.

Luontoon.fi-järjestelmäuudistus alkoi loppusyksystä 2009, ja uusi järjestelmä oli tarkoitus julkaista syksyn aikana. Metsähallituksen palvelinympäristön tekniset ongelmat viivästyttivät julkaisua siten, että se siirtyi vuodelle 2011. Luontoon.fi-käyntejä oli vuoden aikana 2 521 121. Luontoon.fi-verkkopalvelu sai Matkailutoimittajien killan palkinnon vuoden parhaana verkkosivustona. Retkikartta.fi uudistettiin teknisesti ja se julkaistiin elo-syyskuun vaihteessa. Retkikartta.fi ylitti ensimmäistä kertaa miljoonan käynnin rajan: käyntejä oli 1 011 998.

Kansallispuistoja ja retkeilyalueita esittelevien esitteiden visuaalinen ilme modernisoitiin ja esitteille tehtiin tyyliopas. Uuden ilmeen mukaisten esitteiden julkaisu alkoi heinäkuussa. Esitteet uudistetaan sitä mukaa kuin painokset loppuvat.

Mediaviestinnässä oli vuoden aikana yhteensä 4 505 osumaa, jotka olivat myönteisiä tai neutraaleja ja jotka käsittelivät luontopalvelujen työtä ja palveluja. Eniten huomiota saivat saimaannorppa, Selkämeren ja Sipoonkorven kansallispuistoehdotukset, luonnon monimuotoisuuden suojeluun liittyvä työ kuten ennallistaminen, vedenalaisen luonnon kartoitukseen kehitetty uusi Lidar-menetelmä, jokiravun suojelutyö sekä monet metsästyksen liittyvät teemat. Nuorille suunnattu Vapapäivä ohjasi lapsia ja nuoria kalastuksen pariin. Päivä sai paljon mediajulkisuutta. Loppuvuodesta luontopalveluihin kohdistunut budjettileikkausuhka aiheutti paljon mediakeskustelua, joka oli luontopalvelujen kannalta pääosin myönteistä.

Kesäkuussa hyväksyttiin luontopalvelujen sosiaalisen median suositukset, jotka pohjautuvat Metsähallitus-konsernin SoMe-ohjeisiin, sekä Kumppaniviestinnän ohjeet. Luontopalvelut ylläpitää Facebook-yhteisöä Suomen kansallispuistot, jossa oli vuoden lopussa 1 784 fania, sekä jokaisen kansallispuiston omaa Facebook-yhteisöä. Kesällä kokeiltiin ensimmäistä kertaa blogeja aiheina Perämeren vedenalaisinventoinnit ja Saaristomeren kansallispuisto.

Yhteistyö VisitFinland.com-verkkopalvelun kanssa laajeni. Luontopalvelut tuotti kesäkuusta alkaen sivuille joka kuukausi yhden kansallispuistoja koskevan uutisnoston. Sarja jatkuu vuoden ajan. Lapin luontopalvelut vahvisti viestintäyhteistyötään matkailusektorin kanssa mm. Lapland-Finland.com-verkkopalvelun ja Lapin luontokohteista kertovan Suksee-lehden kautta.

4 Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Taloudellisuus

Luontopalvelujen kokonaismenot olivat 54,04 miljoonaa euroa. Summa sisältää kertaluonteisia tai muutoin poikkeuksellisia menoja 6,25 miljoonaa euroa. Menot olivat ilman poikkeuseriä 47,78 miljoonaa euroa. Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kautta valtion talousarviosta tuleva rahoitus kattoi menoista 34,35 miljoonaa euroa, tulo-rahoitus 7,35 miljoonaa euroa ja yhteisrahoitteisen toiminnan ulkopuolinen rahoitus noin 6,07 miljoonaa euroa.

Luontopalvelujen kokonaismenot nousivat viisi prosenttia vuoteen 2009 verrattuna. Menot ilman maanhankintainvestointeja nousivat 14 prosenttia vuoteen 2009 verrattuna. Menojen tarkastelussa tulee ottaa huomioon myös hankkeiden merkitys. Hankerahoituksen kasvu lisää vastaavasti myös kokonaismenoja. Korkotuotot olivat 64 prosenttia alhaisemmat kuin vuonna 2009.

Vuoden 2010 menoihin sisältyi merkittäviä ns. kertaluonteisia tai muutoin poikkeuksellisia menoja verrattuna vuoteen 2009. Tällaisia olivat seuraavat menoerät:

- Ympäristöministeriön osoittama 3,8 miljoonan euron erillismääräraha Nuuksiokeskus Oy:n osakepääoman korottamiseksi.
- Eduskunta osoitti ensimmäisessä lisätalousarviossa Metsähallitukselle 1,491 miljoonan euron määrärahan nuorisotyöttömyyden vähentämiseen. Hankkeen kokonaismenot olivat 1,616 miljoonaa euroa, josta henkilöstömenoja oli 1,146 miljoonaa euroa. Tämä selittää suurelta osin palkkausmenojen kasvun.
- Metsähallitukseen on sijoitettuna Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön edustaja. Ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden menot, 0,840 miljoonaa euroa, sisältyvät kokonaismenoihin ja menolajina pääasiassa muihin kuluihin.

Merkittävät kertaluonteiset tai muutoin poikkeukselliset menot vuoteen 2009 verrattuna.

1000 euroa	2010	2009	muutos%
Kokonaismenot	54 040	51 381	
Nuuksiokeskus Oy, osakemerkintä	-3 800	0	
Nuorisotyöllisyysuhanke	-1 616	0	
Pohjoismaiden ministeriöneuvoston sihteeristön	-840	0	
Menot pl. kertaluonteiset tai muutoin poikkeukselliset menot	47 784	51 381	-7 %
Maanhankintainvestoinnit	-577	-4 302	
Menot pl. maanhankintainvestoinnit ja kertaluonteiset tai muutoin poikkeukselliset menot	47 207	47 079	0 %

Ilman edellä mainittuja kertaluonteisia tai muutoin poikkeuksellisia eriä kokonaismenot säilyivät samansuuruisina vuoteen 2009 verrattuna. Tämä siitäkkin huolimatta, että Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2010 yleinen kustannustaso on noussut vuoteen 2009 verrattuna. Esimerkiksi kiinteistöjen ylläpidon kustannukset nousivat Tilastokeskuksen mukaan vuodessa 3,9 % ja keskimääräinen ansiotason nousu oli ennakkotietojen mukaan 2,6 %. Reaaliarvoltaan luontopalvelujen kokonaismenot supistuivat vuoteen 2009 verrattuna.

Luontopalvelujen toiminnan menot ja niiden rahoitus menolajeittain vuonna 2010.

Kokonaismenot menolajeittain 1000 €	LP yhteiset	Ohjaus- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yhteensä 2010	Yhteensä 2009	Muutos %
Aineet ja tarvikkeet	0	15	852	403	467	1 737	1 832	-5 %
Palkkausmenot	242	2 707	8 987	5 548	6 278	23 761	21 570	10 %
Matkat ja muut henkilöstömenot	-83	342	1 322	841	857	3 280	3 176	3 %
IT-menot	337	546	481	301	318	1 983	1 570	26 %
Vuokrat ja muut toimitilamenot	0	79	1 123	1 291	1 327	3 821	3 745	2 %
Kaluston ylläpito	-30	19	573	413	583	1 559	1 409	11 %
Muut palvelujen ostot	2 668	1 714	3 241	1 870	969	10 462	11 484	-9 %
Muut kulut	-25	319	1 067	359	236	1 956	1 329	47 %
Muut investoinnit	-13	90	860	0	167	1 105	963	15 %
Maanhankintainvestoinnit	0	0	352	-117	342	577	4 302	-87 %
Osakkeiden hankinta	3 800	0	0	0	0	3 800	0	
Yhteensä	6 897	5 831	18 858	10 910	11 544	54 040	51 381	5 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	6 897	5 831	18 507	11 027	11 202	53 463	47 079	14 %

Luontopalvelujen toiminnan menot ja niiden rahoitus rahoituslajeittain vuonna 2010.

Kokonaismenot rahoituslajeittain 1000 €	LP yhteiset	Ohjaus- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yhteensä 2010	Yhteensä 2009	Muutos %
Maksullisen toiminnan tulot ja menot	0	1 549	2 199	1 748	1 863	7 359	7 693	-4 %
Liiketoiminnan rahoitus asiakaspalvelutehtäviin	0	0	25	20	290	335	329	2 %
MMM:n perusrahoitus	515	938	1 492	1 762	2 397	7 105	7 623	-7 %
YM, perusrahoitus	2 381	3 031	10 938	5 008	5 000	26 359	25 969	2 %
YM, luonnonsuojelualueiden hankkiminen	200	33	330	-65	391	888	4 859	-82 %
YM, osakemerkintä	3 800	0	0	0	0	3 800	0	
EU:n rakennerahastot	0	0	300	853	100	1 252	639	96 %
EU Life-rahastot	0	0	523	156	24	703	438	61 %
Muu EU-rahoitus	0	0	0	152	0	152	149	2 %
OM, avolaitostyöt	0	0	525	0	0	525	508	3 %
TEM, Kainuun kehittämisraha	0	0	13	400	9	423	566	-25 %
TEM, työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet	0	6	793	534	833	2 166	714	203 %
TEM, työllistämisperusteiset siirtomenot investointeihin	0	0	653	175	562	1 390	1 327	5 %
Muu ulkopuolinen rahoitus	0	273	1 066	169	75	1 583	568	179 %
Yhteensä	6 897	5 831	18 858	10 910	11 544	54 040	51 381	5 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	6 897	5 831	18 507	11 027	11 202	53 463	47 079	14 %

Seuraavassa taulukossa on esitetty ministeriöiden perusrahoituksen ja kokonaisrahoituksen jakauma prosesseittain. Yhteiset menot sisältävät tehtävät, joita ei voi kohdentaa suoraan prosesseille, kuten kansainväliset tehtävät sekä hallinnon ja muut tukitehtävät. Myös Nuuksiokeskus OY:n osakkeiden hankinta, 3,8 miljoonaa euroa, sisältyy yhteisiin menoihin.

Luontopalvelujen bruttomenot 2010 rahoitustyypeittäin (1000 €).

Prosessit ja tehtävät	MMM perusrah.	YM perusrah.	Muut rahoituslajit	Menot yhteensä
Yhteiset menot	924	7 369	5 790	14 083
Luonnonsuojelu	293	7 220	2 192	9 706
Luonnon virkistyskäyttö	3 799	9 897	8 079	21 774
Alueiden hallinta	104	1 866	272	2 242
Eräasiat	1 505	7	4 244	5 755
Siemenhuolto ja uittorakenteet	480	0	0	480
Menot yhteensä	7 105	26 359	20 577	54 040

Seuraavassa taulukossa on eritelty maa- ja metsätalousministeriön määrärahan käytön jakautuminen tehtävittäin.

Luontopalvelujen maa- ja metsätalousministeriön määrärahan (mom 30.63.50) käyttö tehtävittäin vuonna 2010 (1000 €).

	Määrä- raha 2010	LTA 2010	Vuodelta 2009 siirtynyt	Brutto- tulot 2010	Käytettä- vissä yht. 2010	Brutto- menot 2010	Vuodelle 2011 siirtyvät
1. Yhteiset menot	800	21	0	78	899	924	-25
2. Valtion retkeilyalueet, erämaa-alueet, virkistysmetsät, muut virkistysalueet, muu reittiverkosto	3 582		206		3 788	3 906	-118
3. Erävalvonta	900		0		900	987	-87
4. Riistataloudelliset hankkeet	50		0		50	25	25
5. Kalataloudelliset hankkeet	200		100		300	278	22
6. Uittorakenteiden ylläpito	230		-20		210	200	10
7. lijoen ja Hossanjoen uittovelvoitteen hoito	235		0		235	240	-5
8. Pohjois-Suomen siemenhuolto	0		-20	791	771	280	491
9. Saimaannorpan suojelusopimukset	216		144		360	264	96
Yhteensä	6 213	21	410	869	7 513	7 105	409

4.2 Tuottavuus

Tuottavuustavoitteista on sovittu samansisältöisesti sekä ympäristöministeriön että maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Tuottavuustavoitteet (huom. tavoitteiden numerointi vastaa YM:n sopimuksen numerointia)	Tavoitteiden toteutuminen
7.1 Metsähallitus kehittää suojelualueiden tiedon hallintaa yhteistyössä luonnonsuojeluhallinnon kanssa SALTI-hankkeen ohjausryhmässä sovittavalla tavalla.	SALTI-hanketta jatkettiin projekteissa. Hanke jatkuu vuoteen 2011.
7.2 Metsähallitus raportoi kokonaistuottavuuden kehityksestä liittyen omistajapoliittiseen linjaukseen vuosille 2005–2010. Tavoitteeksi on asetettu päästä suurempaan tuottavuuden kasvuun kuin keskimäärin valtion hallinnossa.	Kokonaistuottavuusindeksi oli 96,55. Tuottavuus laskettiin tilastokeskuksen menetelmällä ja se on yksi tulospalkkiotekijöistä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luontopalvelujen) tuotos-, panos- ja tuottavuusindeksit kahdelta vuodelta. Indeksit kertovat muutoksen edelliseen vuoteen verrattuna siten, että edellisen vuoden taso on 100. Tuottavuusindeksi laskentamalli perustuu Tilastokeskuksen menetelmään.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luontopalvelujen) tuotos-, panos- ja tuottavuusindeksit kahdelta vuodelta.

Indeksi	2009–2010	2008–2009	2007–2008	2006–2007	2005–2006
Tuotos	97,06	101,40	110,48	102,51	98,14
Työpanos	107,60	100,04	96,30	96,76	101,38
Kokonaispanos	100,53	96,81	101,84	103,56	97,90
Työn tuottavuus	90,21	101,36	114,73	105,94	96,80
Kokonaistuottavuus	96,55	104,75	108,48	98,98	100,25

Kokonaistuottavuuden heikkeneminen johtui suurelta osin kokonaispanoksen kasvusta ja toisaalta tuotoksen alentumisesta. Tuotokset muodostuvat luvussa 3.2. luetelluista määrällisistä toteumista, ja kokonaispanosindeksi kuvaa kulujen muutosta. Luontopalvelujen 1,6 miljoonan euron panos nuorisotyöllisyshankkeeseen ei kasvattanut samassa suhteessa tuotosta. Kokonaistuottavuus olisi ilman nuorisotyöllisyshanketta hieman alle sata.

4.3 Kannattavuus

Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus parantui vuoteen 2009 nähden. Kustannusvastaavuuden parantuminen aiheutui suurelta osin tuotteisiin kohdistuvien kustannusten alentumisesta. Vuoden 2010 tuotot kasvoivat 2 %, kun vastaavat menot alentuivat 7 % edellisvuoteen nähden.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 78 %, kun se edellisvuonna oli 66 %. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden myyntitulot kasvoivat 20 % vastaavien kustannusten noustessa 1 %:n. Myyntitulojen nousu johtuu metsästyslupien myynnin kasvusta. Ympäristöministeriön julkisoikeudellisten suoritteiden osuus kokonaistuotoista oli 4 % (4 % vuonna 2009) ja vastaava osuus kustannuksista oli 2 % (vuonna 2009 1 %).

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 138 %, kun se edellisvuonna oli 127 %. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden myyntitulot laskivat 9 % vastaavien kustannusten laskiessa 16 %. Ympäristöministeriön toimialan suoritteiden myyntitulot laskivat 4 % ja niitä vastaavat kustannukset laskivat 11 %.

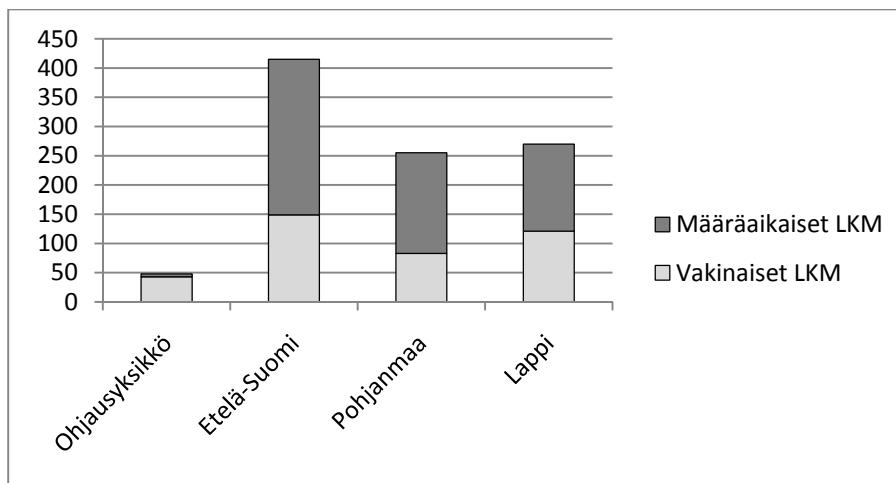
Kustannuslaskennan periaatteita on esitetty luvussa 7.4. Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden liikevaihto toimialoittain on esitetty luvussa 8.4.1. Kustannusvastaavuuslaskelmia on analysoitu numeerisesti luvussa 8.4.6.

5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

5.1 Henkilöstön määrän kehitys

Luontopalveluissa työskenteli vuoden lopussa 381 vakinaista henkilöä eli hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin. Luontopalveluissa työskenteli vuoden aikana kaikkiaan 988 henkilöä. Heistä oli määräaikaisia 592 henkilöä eli 60 % (kasvu edellisvuoteen verrattuna 25 %). Henkilömäärän kasvu johtui nuorisotyöllisyshankkeesta, jossa työllistettiin yhteensä 160 henkilöä.

Henkilöstöä oli eniten Etelä-Suomen luontopalveluissa (415, josta 64 % määräaikaisia). Pohjanmaan ja Lapin luontopalveluissa oli molemmissa töissä runsaat 250 henkilöä (määräaikaisia 67 ja 55 %).

Luontopalvelujen henkilömäärä 1.1.–31.12.2010.

Luontopalveluissa tehtiin kertomusvuonna yhteensä 553 henkilötyövuotta, mikä oli 7,8 % enemmän kuin vuonna 2009. Kasvu johtui työllisyysrahoitteisen työvoiman käytön lisääntymisestä kolminkertaiseksi, 70 henkilötyövuoteen. Kokonaistyöpanos väheni 12 henkilötyövuodella (-2,3 %) edellisvuoteen verrattuna, kun huomioon ei oteta erillisenä projektina toteutettua nuorisotyöllisyshanketta. Nuorisotyöttömyyden ehkäisyyn tarkoitetuilla määrärahoilla työllistettiin nuoria 52 henkilötyövuoden verran.

Vakinaisten tekemien henkilötyövuosien osuus oli 63 % kokonaistyöpanoksesta, 5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisvuonna. Muutosta selittää työllisyysrahoitteisen työvoiman lisäys.

Metsähallitus työllisti edelleen Metsähallituksen ja Etelä-Suomen aluevankilan välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti avolaitosvankeja suojelualueiden kunnostus- ja hoitotöissä noin 33 henkilötyövuotta (ei sisälly luontopalvelujen kokonaistyöpanokseen). Heidän työtehtäviinsä sisältyi yleisöpalvelujen ylläpito- ja huoltotehtäviä, reittien, rakenteiden ja rakennusten korjaus- ja uudisrakentamista sekä luonnonhoitotöitä. Työkohteet sijaitsivat pääkaupunkiseudulla mm. Nuuksiossa ja Tammelassa sekä Hämeenlinnassa Aulangon luonnonsuojelualueella ja Evon retkeilyalueella.

Metsähallitus tekee yhteistyötä mm. WWF Suomen ja Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa talukooleirien järjestämisessä. Vapaaehtoistyön merkitys mm. maakotkan, saimaannorpan ja useiden

muiden lajien pesäinventoinneissa on erittäin suuri. Vapaaehtoisen työn määräksi arvioitiin 20 henkilötyövuotta (ei sisälly luontopalvelujen kokonaistyöpanokseen).

Luontopalveluissa tehty välitön työmäärä oli kaikkiaan lähes 610 henkilötyövuotta. Valtaosa työmäärästä tehtiin pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Luontopalvelujen työpaikat sijoittuvat koko maahan Korppoosta Utsjoelle ja Kilpisjärvelle.

	2007	2008	2009	2010
Henkilömäärä, yhteensä ¹	1 004	945	867	988
muutos edelliseen vuoteen verrattuna %	-3,1	-5,9	-8,3	14,0
vakinaiset kaikki, lukumäärä / %	365 / 36	393 / 42	397 / 45,8	396 / 40,1
määräaikaiset kaikki, lukumäärä / %	639 / 64	552 / 58	470 / 54,2	592 / 59,9
Henkilömäärä 31.12. ¹	535	531	516	550
vakinaiset, lukumäärä / %	359 / 67	381 / 72	385 / 74,6	381 / 69,3
määräaikaiset, lukumäärä / %	176 / 33	150 / 28	131 / 25,4	169 / 30,7
Henkilötyövuodet ¹	568	513	513	553
muutos edelliseen vuoteen verrattuna %	-3,2	-9,7	0,0	7,8
vakinaiset	351	339	349	350
määräaikaiset	217	174	164	203
Henkilöstön keski-ikä 31.12.				
vakinaiset	46,5	47,7	47,7	48,0
määräaikaiset	39,1	38,7	37,9	32,3
45 vuotta täyttäneiden osuus %	51	55,0	56,0	50,9
Vakinaisten koulutustasoindeksi 31.12. ²	5,72	5,85	5,88	6,27
Palkkasumma, miljoonaa euroa ilman sivukuluja	17,1	17,3	18,0	19,6

1 Henkilömäärän ja työpanoksen nousu 2009/2010 johtuu pääosin nuorisotyöllisyshankkeesta (160 henkilöä / 52 htv).

2 Koulutustasoindeksin nousu 2009/2010 johtuu pääosin tietojen päivittämisestä.

5.2 Työpanoksen jakautuminen tehtävittäin ja yksiköittäin

Luontopalvelujen työpanoksesta suurin osa tehtiin alueyksiköissä (93 %). Työpanokseltaan suurin alueyksikkö oli edelleen Etelä-Suomen luontopalvelut (218 htv / 39 %). Luonnon virkistyskäytön tehtävät työllistivät 232 henkilötyövuotta eli 42 % kokonaistyöpanoksesta. Muihin tehtäviin käytetty 102 henkilötyövuoden työpanos sisältää johtamisen ja muiden henkilöstöasioiden tehtävät, toiminnan suunnittelun ja seurannan, viestinnän ja kansainväliset tehtävät sekä muut yhteiset tehtävät, joita ei kirjata prosesseille. Muissa tehtävissä tapahtunutta lisäystä selittää paljolti se, että viestinnän tehtävät kirjattiin aiemmin luonnon virkistyskäyttöön, vaikka viestintä on kaikille prosesseille yhteinen tehtävä.

Kaikki tehtävät tehtäväryhmittäin (htv)	Ohjaus-yksiköt	Etelä-Suomi	Pohjan-maa	Lappi	Yht. 2010	Yht. 2009
Luonnonsuojelu	4	76	29	18	127	123
Luonnon virkistyskäyttö	5	84	57	86	232	225
Alueiden hallinta	5	12	13	8	38	38
Eräasiat	3	13	19	20	55	44
Muut tehtävät	22	33	23	24	102	82
Tehtävät yhteensä 2010	39	218	140	156	553	513

Luontopalvelujen 553 henkilötyövuoden kokonaistyöpanoksesta lähes 71 % maksettiin ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön osoittamasta perusrahoituksesta. Toteumat vastasivat momenttikohtaisia henkilötyövuosikehyksiä. Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 tehtiin 321,4 henkilötyövuotta (kehys 322 htv) ja maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.63.50 yhteensä 69,3 henkilötyövuotta (kehys 71 htv).

5.3 Työhyvinvointi

Syksyllä 2009 tehdyn henkilöstötutkimuksen perusteella käynnistetyt kehityshankkeet toteutettiin yksiköissä alkuvuoden aikana. Huomiota kiinnitettiin mm. prosessien välisen yhteistyön ja tiedonkulun parantamiseen sekä ajankäytön hallintaan ja tehtävien priorisointiin.

Vuoden 2010 henkilöstötutkimus tehtiin lokakuussa. Tulokset pääosin paranivat edellisvuoteen nähden, mutta edelleen niissä on yksikkökohtaisia eroja. Yksikkökohtaiset tulokset käsiteltiin syksyn aikana tiimeissä, kehittämiskohteet valittiin ja niille asetettiin tavoitteet.

Luontopalveluissa annettiin Metsähallitukselle työnantajana kouluarvosana 8,3 (v. 2009 se oli 8,2). Oma työ, työolosuhteet ja esimiestyöskentely koettiin erittäin onnistuneena (4,0–4,1 asteikolla 1–5). On kuitenkin yksiköitä, joissa henkilöstöjohtamisessa on parantamisen tarvetta. Työajan riittävyys työtehtävien suorittamiseen on edelleen haasteena koko luontopalveluissa. Positiivista on, että tiedonkulun koettiin parantuneen Metsähallituksessa. Kehittäminen koettiin sen varsin myönteisesti (3,7), ja henkilöstöllä on halua uuden oppimiseen ja tekemiseen.

Arvio oman tulosalueen toiminnasta heikkeni jonkin verran (3,8 > 3,6). Tämä johtunee tutkimuksen ajankohtaan sattuneesta luontopalvelujen määrärahojen leikkausuhasta. Toisaalta yhteistyön muiden tulosityksiköiden kanssa koettiin parantuneen (3,7; vuonna 2009 3,5).

Luontopalveluissa oli sairauspoissaoloja vuonna 2010 kaikkiaan 4 361 työpäivää (3 922 vuonna 2009). Henkilötyövuotta kohden laskettuna sairauspoissaolot olivat 7,9 työpäivää (edellisvuonna 7,2 työpäivää / htv). Työtapaturmia kirjattiin vuonna 2010 yhteensä 35, joista neljä oli työmatkatapaturmia. Työ- ja työmatkatapaturmissa menetettyjä työpäiviä oli luontopalveluissa 193. Henkilötyövuotta kohden tapaturmista johtuvat poissaolot olivat 0,35 työpäivää. Vuoden 2009 vastaavat luvut olivat 171 ja 0,33.

	2007	2008	2009	2010
Lähtövaihtuvuus, vakinaiset %	2,2	2,0	3,5	2,8
Tulovaihtuvuus, vakinaiset %	3,0	8,1	4,0	1,5
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (lkm)	1	1	1	1
Sairauspoissaolot, työpäivää / htv	7,6	6,2	7,6	7,9
Työterveyshuolto, euroa / htv (netto)	166	174	224	225
Työtapaturmien lukumäärä	24,0	27,0	31,0	35,0
työtapaturmista johtuvat poissaolot, työpäivää / htv	0,85	0,55	0,33	0,35
Työtyytyväisyys (henkilöstötutkimus 2007, 2009 ja 2010, vuonna 2008 työyhteisön tila-arvio)				
arvosana työnantajalle (asteikko 4–10)	8,1		8,2	8,3
esimiestyöskentely (asteikko 1–5)	3,9	4,2	3,9	4,1
työtyytyväisyys (asteikko 1–5)	3,7	4,2	4,0	4,1

5.4 Tulospalkkio

Vuoden 2010 tulospalkkiotekijät olivat kokonaistuottavuus (painoarvo 50 %), asiakastyytyväisyys (25 %), julkisuuskuva (15 %) ja metsätalouden tulomatriisin arvo (10 %). Tulospalkkio toteutui 3,6 %:n suuruisena siten, että asiakastyytyväisyyden osuus on 2,0 prosenttiyksikköä, julkisuuskuvan osuus 0,96 prosenttiyksikköä ja metsätalouden tulomatriisin arvon osuus 0,64 prosenttiyksikköä, kokonaistuottavuus ei yltänyt tulospalkkiotasolle.

6 Toiminnan arvioinnit

6.1 Ympäristöjärjestelmä

Metsähallituksen sertifioidun ympäristöjärjestelmän (SFS-EN ISO 14001) mukainen ulkoinen arviointi oli maaliskuussa. Arvioinnin kohteena oli luonnon virkistyskäyttöprosessi. Yhtään poikkeamaa ei annettu. Havaintona todettiin mm. henkilöresurssien vähentyminen, mikä alkaa näkyä asiakaspalautteessa. Jatkossa toimintojen suunnittelu nousee entistä merkittävämmäksi.

6.2 Metsähallituksen sisäinen tarkastus

Metsähallituksen sisäinen tarkastus arvioi vuoden 2010 aikana luontopalvelujen sisäisen valvonnan tasoa rakennetun kiinteistöomaisuuden, erityisesti luontokeskusten kiinteistöhallinnan osalta. Kiinteistöomaisuuden hallintaprosessissa kehittämismahdollisuuksia on mm. taloudellisen ja toiminnallisen tiedon hallinnassa sekä tiedonkulun, pätevyuden varmistamisen, kouluttamisen ja organisoinnin alueilla.

7 Tilipäätösanalyysi

7.1 Tilinpäätöslaskelmat

Luontopalvelujen tuloslaskelma vuodelta 2010 oli 1,12 miljoonaa euroa alijäämäinen. Alijäämän muodostuminen johtuu pääosin seuraavista tekijöistä. Käyttöomaisuudesta tehdyt poistot olivat 1 miljoonaa euroa alhaisemmat kuin vuonna 2010 tehdyt käyttöomaisuushankinnat. Poistoja ei kateta talousarviorahoituksella kuten käyttöomaisuushankintoja. Lomapalkkavarauksen lisäystä 0,03 miljoonaa euroa ja tulospalkkiovarauksen muutosta 0,03 miljoonaa euroa ei myöskään kateta tilikauden määrärahoista. Lisäksi alijäämän muodostumiseen vaikutti korkotuottojen merkittävä alentuminen vuoteen 2009 nähden. Eräasioiden maksullinen toiminta oli 0,05 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Liikevaihto kasvoi 0,13 miljoonaa euroa (2 %) vuoteen 2009 verrattuna.

7.2 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö

Valtion talousarviosta saadut määrärahat on eritelty tuloslaskelmaa täydentävässä liitelaskelmassa luvussa 8.4.1. Pääosa rahoituksesta käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa sovittujen tehtävien tekemisestä aiheutuneiden menojen maksamiseen. Valtion talousarvion kautta tulee myös hanke- rahoitusta ja muuta täydentävää toiminnan rahoitusta.

Oikeusministeriön pääluokasta saadulla rahoituksella maksettiin avolaitosvankien työpanoksesta aiheutuvia menoja. Vankityötä käytettiin Etelä-Suomen luonnon virkistyskäytön kohteiden rakentamis- ja huoltotoissa mm. Nuuksiossa ja Hämeessä.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta saatu rahoitus sisältää nuorisotyöllisyys Hankkeen rahoitusta 1,1 miljoonaa euroa, muuta työllistämisrahoitusta 0,8 miljoonaa euroa ja investointirahoitusta 1,4 miljoonaa euroa. Nuorisotyöllisyys- ja työllistämisvaroin palkatut henkilöt työskentelevät pääosin luonnon virkistyskäytön palvelurakenteiden huollon ja ylläpidon sekä asiakaspalvelun tehtävissä.

Ympäristöministeriön muu kuin perusrahoitus käsittää pääosin EU-hankkeiden kansallista rahoitusta.

7.3 Muun rahoituksen käyttö

Muu kuin valtion talousarviosta saatu rahoitus koostuu maksullisen toiminnan tulorahoituksesta, hankerahoituksesta sekä muusta täydentävästä rahoituksesta. Maksullisen toiminnan tulorahoitusta käytetään maksullisen toiminnan suoritteiden valmistamisesta aiheutuviin menoihin.

Siemenmyynnistä saatua rahoitusta käytetään siemenhuollosta aiheutuvien menojen lisäksi myös maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovittujen muiden tehtävien hoitamiseen.

Ennallistamistöistä saadun puun myynnistä kertynyttä sekä muuta maksullisen toiminnan ylijäämää käytetään rakennerahastohankkeiden omarahoitusosuutena.

Muu kuin valtion talousarviosta tullut hankerahoitus sisältää pääosin maakuntaliittojen kautta ja suoraan EU:sta saatua rahoitusta sekä Pohjoismaiden Ministerineuvoston sihteeristön edustukseen saatua rahoitusta. EU:n hankerahoitusta, joka ei tule valtion talousarvion kautta, saatiin eri Inter-

reg- ohjelmista (mm. Ultra – merenpohjan kartoitusohanke Merenkurkussa), Life+ -ohjelmasta (Suoverkosto Life, Finmarinet) sekä maakuntien rakennerahasto-ohjelmista (esim. Feniks, luontomatkailuhanke Merenkurkussa, Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskuksen suunnittelu, Kilpisjärven matkailun kehittämishanke sekä useita muita luontomatkailun kehittämiseen liittyviä hankkeita).

7.4 Kustannuslaskennan perusteet

Menojen jakautuminen prosesseittain laskettiin kirjanpidon tietojen perusteella hyödyntäen prosessijakoa noudattavaa kustannuspaikkaryhmittelyä. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin kustannuslaskennan periaatteilla, jotka perustuvat sekä kirjanpitoon että säännölliseen työajankäytön seurantaan.

Kustannuslaskennassa kaikki palkkausmenot kohdennetaan tehtäville ajankäytön mukaisessa suhteessa. Maksullisen toiminnan välitön työaika kohdennetaan suoraan suoriteryhmillä. Välillinen työaika ja muut kustannukset kohdennetaan välittömän työajan suhteessa. Maksulliseen toimintaan käytetty välitön työaika oli yhteensä 11,92 % (10,92 % vuonna 2009) koko työpanoksesta.

Maksullisen toiminnan pääomakustannukset olivat 11,92 % (10,92 % vuonna 2009) poistoista ja keskimääräisen käyttöomaisuuden korkokustannuksesta. Korkoprosenttina käytettiin Valtiokonttorin määräyksen mukaista nimelliskorkoa, joka vuodelle 2010 oli 1,8 % (1,8 % vuonna 2009).

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa täydentävällä rahoituksella rahoitetut hankkeet ja muu toiminta määriteltiin rahoituslajiperusteisesti. Hankkeiden omarahoitukseen laskettiin mukaan maksullisen toiminnan ylijäämillä ja perusrahoituksella maksetut hankemenot. Pääomakustannukset sekä muut yhteiskustannukset kohdennettiin yhteisrahoitteiseen toimintaan palkkamenojen suhteessa.

8 Tilipäätöslaskelmat ja liitetiedot

8.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA (euroa)	1.1.–31.12.2010	1.1.–31.12.2009
LIKEVAIHTO	8 033 889,09	7 897 556,81
Liiketoiminnan muut tuotot	4 783 501,66	1 947 316,39
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	1 736 714,86	1 831 990,78
Varastojen muutos	274 928,94	278 217,50
Ulkopuoliset palvelut	3 680 413,24	4 520 954,57
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	19 454 061,03	17 935 959,57
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 679 935,35	3 198 590,05
Muut henkilösivukulut	675 038,75	692 830,39
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 870 312,07	2 988 634,13
Liiketoiminnan muut kulut	19 423 230,35	18 270 899,86
	51 794 634,59	49 718 076,85
LIKEVOITTO	-38 977 243,84	-39 873 203,65
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	48 124,41	75 609,14
Korkokulut ja muut rahoituskulut	4 765,31	2 532,94
VOITTO ENNEN VALTION TALOUSARVIOSTA MUUHUN TOIMINTAAN SAATUA RAHOITUSTA	-38 933 884,74	-39 800 127,45
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	37 810 756,03	36 851 373,98
TILIKAUDEN VOITTO	-1 123 128,71	-2 948 753,47

8.2 Tase

TASE (euroa)	31.12.2010	31.12.2009
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	17 667,25	34 506,20
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	6 708,47
	<u>17 667,25</u>	<u>41 214,67</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 030 544 219,37	1 017 857 210,87
Tiet	637 467,60	737 719,99
Rakennukset ja rakennelmat	29 326 305,73	31 093 196,58
Koneet ja kalusto	961 247,57	1 028 841,08
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	945 712,91	733 538,27
	<u>1 062 414 953,18</u>	<u>1 051 450 506,79</u>
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	10 865 111,43	7 065 111,43
Osuudet osakkuusyrietyksissä	0,00	300 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	991 704,68	457 887,23
	<u>11 856 816,11</u>	<u>7 822 998,66</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 074 289 436,54	1 059 314 720,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	3 141 945,52	3 416 874,46
	<u>3 141 945,52</u>	<u>3 416 874,46</u>
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	963 618,41	419 195,29
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	291 407,98	322 579,76
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	15 141,95	7 963,67
Muut saamiset	17 226,54	26 038,55
Siirtosaamiset	2 936 233,02	2 559 156,76
	<u>4 223 627,90</u>	<u>3 334 934,03</u>
Rahat ja pankkisaamiset	6 532 905,46	8 712 781,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	13 898 478,88	15 464 590,30
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 088 187 915,42	1 074 779 310,42

VASTATTAVAA	31.12.2010	31.12.2009
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 074 428 035,06	1 058 709 737,59
Edellisten tilikausien voitto	1 589 517,86	4 538 271,33
Tilikauden voitto	-1 123 128,71	-2 948 753,47
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 074 894 424,21	1 060 299 255,45
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	6 186 297,98	6 991 134,86
Ostovelat	937 551,37	837 197,87
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	1 569 235,56	2 261 585,38
Velat saman liikelaitoksen tytäryhtiöille	24 562,15	30 736,02
Muut velat	5 000,00	0,00
Siirtovelat	4 570 844,15	4 359 400,84
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	13 293 491,21	14 480 054,97
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 088 187 915,42	1 074 779 310,42

8.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (euroa)	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2010	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2009
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	7 136 383,21	7 716 147,86
Muista tuotoista saadut maksut	3 681 762,31	1 742 895,59
Maksut toiminnan kuluista	-49 827 145,33	-44 834 264,85
Toiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-39 008 999,81	-35 375 221,40
Maksetut korot ja rahoituskulut	-4 765,31	-2 532,94
Saadut korot	48 124,41	75 609,14
Saadut osingot	0,00	0,00
Maksetut välittömät verot	0,00	0,00
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	43 359,10	73 076,20
Toiminnan rahavirta	-38 965 640,71	-35 302 145,20
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot ja rakenn.	-578 795,73	-4 112 092,45
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-939 072,97	-509 508,18
Käyttöomaisuuden ostot, EU-rahoitus	-133 523,85	-92 564,14
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-158 810,35	-329 914,43
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin		
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luovutustulot	1 230 744,23	20 200,05
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-3 800 000,00	0,00
Investoinnit osakkuusyhtiöosakkeisiin		0,00
Investointien rahavirta	-4 379 458,67	-5 023 879,15
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	37 810 756,03	36 851 373,98
Omistajien sijoitus luonnonsuojelualueiden hankintaan, rakennuksiin ja osakkeisiin	3 354 467,00	4 112 092,45
Rahoituksen rahavirta	41 165 223,03	40 963 466,43
RAHAVAROJEN MUUTOS		
	-2 179 876,35	637 442,08
Rahavarat 1.1.	8 712 781,81	8 075 339,73
Rahavarat 31.12.	6 532 905,46	8 712 781,81

8.4 Liitetiedot

8.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

<u>Liikevaihto toimialoittain</u>	2010	2009
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
metsästysluvut	2 186 106,37	1 805 561,50
kalastusluvut	274 501,52	235 751,69
muut julkisoikeudelliset suoritteet	2 199,58	9 063,45
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
metsästysalueiden vuokraus	515 876,38	593 734,79
kalastusalueiden vuokraus	126 332,93	135 650,83
kalastusluvut	668 627,92	773 915,26
siemenmyynti ja analyysit	801 325,73	812 880,75
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	192 280,54	150 245,05
Yhteensä	4 767 250,97	4 516 803,32
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
uraluvat	100 105,05	94 308,00
luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat päätökset ja luvat	1 210,00	1 584,92
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	755 709,32	701 324,35
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	521 413,64	576 473,09
puun myynti (ennallistamisalueilta ym.)	600 011,52	929 134,18
luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteet	523 488,76	547 748,71
kirjat ja luonnonsuojelun julkaisusarja	140 947,82	153 097,17
muut liiketaloudelliset suoritteet	596 806,83	355 447,72
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
valtauskorvaukset	20 808,09	15 525,99
kaivospiirimaksut	6 137,09	6 109,36
Yhteensä	3 266 638,12	3 380 753,49
Liikevaihto yhteensä	8 033 889,09	7 897 556,81

Liiketoiminnan muut tuotot	2010	2009
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	1 111 304,92	220 481,37
Vakuutuskorvaukset	248 019,54	17 559,23
Avustukset	0,00	55 599,19
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	9 565,57	16 060,57
Muut tuotot	3 085 115,58	1 295 485,47
Muut tuotot, sisäiset	348 627,19	374 251,70
Yhteensä	4 783 501,66	1 947 316,39

Suunnitelman mukaiset poistot	2010	2009
Aineettomien oikeuksien poistot	16 838,95	18 680,49
Teiden ja muiden maarakenteiden poistot	100 252,39	105 200,74
Muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	6 708,47	11 499,96
Rakennusten ja rakennelmien poistot	2 298 804,87	2 370 204,25
Koneiden, laitteiden ja kaluston poistot	447 707,39	483 048,69
Yhteensä	2 870 312,07	2 988 634,13

Suunnitelman mukaiset poistoajat	
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto
Tiet	pääosin 25 vuotta
Kalarakenteet	pääosin 10 vuotta
Uittorakenteet	25 vuotta
Rakennukset	20–40 vuotta
Rakennelmat	4–10 vuotta
Koneet ja kalusto	4–8 vuotta

Rahoitustuotot ja -kulut	2010	2009
Korkotuotot	48 124,41	75 609,14
Korkokulut	-4 765,31	-2 532,94
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	43 359,10	73 076,20

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus		
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitetun rahoituksen käyttö	2010	2009
Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka		
30.63.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	6 235 514,36	6 763 759,12
Ympäristöministeriön pääluokka		
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	26 167 340,74	25 884 209,91
35.10.63 Luonnonsuojelun alueiden hankkiminen (kuluja osuus)	308 037,75	556 736,00
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitettu rahoitus yht.	32 710 892,85	33 204 705,03
Muu rahoitus, joka on saatu valtion talousarviosta	2010	2009
Oikeusministeriön hallinnonala	517 068,47	527 650,49
Opetusministeriön hallinnonala	138 548,82	24 320,89
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	13 350,42	0,00
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 916 455,98	2 548 249,35
Ympäristöministeriön hallinnonala	464 856,59	322 788,41
Muu rahoitus valtion talousarviosta	49 582,90	223 659,81
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä	5 099 863,18	3 646 668,95
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	37 810 756,03	36 851 373,98

8.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot

Omaisuserä	Aineett. hyödykk.	Maa- ja vesialueet	Tiet, maa- ja vesirak.	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet, kalusto ja muut aineell.	Keskener. hankkeet	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
1000 euroa								
Hankintameno 1.1.	372	1 017 857	1 862	45 466	6 158	734	7 823	1 080 272
Arvonkorotus 1.1.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muu muutos 1.1.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Lisäykset	0,000	18 944	0,000	562	441	752	4 054	24 755
Vähennykset	0,000	6 257	0,000	44	102	540	20	6 965
Siirrot erien välillä								0
Hankintameno 31.12.	372	1 030 544	1 862	45 984	6 497	946	11 857	1 098 062
Kert.poistot 1.1.	330	0	1 125	14 373	5 129	0	0	20 957
Vähenn. ja siirt.kert. poistot				-14	-41			-55
Tilikauden poisto	24	0	100	2 299	448			2 870
Arvonalennukset								0
Kertyneet poistot 31.12.	354	0	1 225	16 658	5 536	0	0	23 773
Kirjanpitoarvo 1.1.	41	1 017 857	738	31 093	1 029	734	7 823	1 059 315
Kirjanpitoarvo 31.12.	18	1 030 544	637	29 326	961	946	11 857	1 074 289
Tuotannon koneet ja laitteet								
Kirjanpitoarvo 31.12.					961			

Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, euroa	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Tytäryhtiöosakkeet	10 865 111,43	7 065 111,43
Osakkuusyhtiöosakkeet	0,00	300 000,00
Muut osakkeet	991 704,68	457 887,23
	11 856 816,11	7 822 998,66

Tytäryhtiöosakkeet, euroa	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus, Rantasalmi		
omistus-%	66,7	565 111,43
Nuuksiokeskus Oy		
omistus-%	66,6	10 300 000,00
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä	10 865 111,43	7 065 111,43

Osakkuusyhtiöosakkeet, euroa	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Fastighets Ab Havets hus, Korsholm		
omistus-%	22,2 (v. 2009)	0,00
Osakkuusyhtiöosakkeet yhteensä	0,00	300 000,00

Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta, euroa

	Liiketoiminnalta		Tytäryhtiöiltä		Yhteensä	
	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Myyntisaamiset	157 953,87	86 624,82	15 141,95	7 963,67	173 095,82	94 588,49
Siirtosaamiset	133 454,11	235 954,94	0,00	0,00	133 454,11	235 954,94
Sisäiset saamiset yhteensä	291 407,98	322 579,76	15 141,95	7 963,67	306 549,93	330 543,43

Siirtosaamiset, euroa

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
LIFE-hankkeet, tulojäämät	321 828,12	395 593,94
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät	1 081 723,79	473 053,94
Työllisyystyöohjelmahankkeet, tulojäämät	1 465 682,56	1 502 800,63
Muut tulojäämät	41 798,26	111 443,57
Muut menoennakot / ostolaskut ja muut	25 200,29	76 264,68
Yhteensä ulkoiset siirtosaamiset	2 936 233,02	2 559 156,76

Muut annetut ennakot, euroa

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Matkaennakot	0,00	0,00
Hanke-ennakko	0,00	9 273,00
Muut	17 226,54	16 765,55
Yhteensä muut annetut ennakot	17 226,54	26 038,55

Oma pääoma, euroa

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Muu oma pääoma 1.1.2010	1 058 709 737,59	1 041 993 620,56
Saatu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	10 926 951,88	11 881 267,08
Luovutettu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	-172,72	
Saatu valtionperintöinä tai lahjana tilikauden aikana	204,00	
Maankäyttömuutokset, vähennykset	-5 341 402,98	
Maankäyttömuutokset, lisäykset	6 766 684,29	
Maankäyttömuutokset, virheen korj.	11 566,00	722 757,50
Omistajan sijoitus (maa-alueet, osakkeet)	3 354 467,00	4 112 092,45
Muu oma pääoma 31.12.2010	1 074 428 035,06	1 058 709 737,59
Edellisten tilikausien voitto		
Aloittava tase 1.1.2010	1 589 517,86	4 538 271,33
Voiton tuloutus valtiolle tilikauden aikana	0,00	0,00
Poistoerosta siirretty omaan pääomaan	0,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto 31.12.2010	1 589 517,86	4 538 271,33
Tilikauden tulos 1.1.–31.12.2010	-1 123 128,71	-2 948 753,47
Vapaa oma pääoma 31.12.2010	466 389,15	1 589 517,86
Oma pääoma yhteensä 31.12.2010	1 074 894 424,21	1 060 299 255,45

Saadut ennakot, euroa	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
EU-rahoitteiset	896 069,92	1 414 489,84
Ympäristöministeriöltä	3 422 683,20	4 196 528,69
Maa- ja metsätalousministeriöltä	713 928,61	310 442,97
Muut	1 153 616,25	1 069 673,36
Yhteensä	6 186 297,98	6 991 134,86

Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	Liiketoiminnalle		Tytäryhtiöille		Yhteensä	
	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Ostovelat	490 937,83	150 022,30	22 918,87	10 985,77	513 856,70	161 008,07
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	1 078 297,73	2 111 563,08	1 643,28	19 750,25	1 079 941,01	2 131 313,33
Sisäiset velat yhteensä	1 569 235,56	2 261 585,38	24 562,15	30 736,02	1 593 797,71	2 292 321,40

Siirtovelat, euroa	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Ennakonpidätys- ja sos.turvam.ja muut lakisäät. henkilöstökulut	823 741,09	689 267,00
Lomapalkkavelka sos.kuluineen	3 139 887,53	3 062 218,84
ALV-velka	1 822,50	-754,85
Muut	605 393,03	608 669,85
Yhteensä ulkoiset siirtovelat	4 570 844,15	4 359 400,84

Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Ennakonpidätykset	368 094,15	319 567,27
Sosiaaliturvamaksuvelka	35 194,71	26 961,94
VEL-velka	376 137,25	322 954,11
Työttömyysvakuutusmaksut	26 480,60	11 658,32
Yhteensä	805 906,71	681 141,64

8.4.3 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset

Vastuusitoumukset milj. euroa	2010	2009
Leasingvastuut		
tilikaudella maksetut	0,376	0,320
Leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason. Sopimukset on irtisanottavissa 3 kk:n irtisanomisajalla.		

Henkilöstön lukumäärä, henkilötyövuosia	2010	2009
Toimihenkilöt	553	513

Kiinteän omaisuuden muutokset	Lkm	Muutos maa-ala	Muutos vesiala	Muutos tasearvo
Lisäykset		ha	ha	euro
Hallinnansiirto luonnonsuojelutark.	433	5 488,31	178,32	10 672 951,88
Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	6	39,50	0,00	89 000,00
Lahja	1	1,20	0,00	204,00
Maankäyttömuutos (lt:sta jht:een)	66	6 081,41	376,76	6 766 684,29
Muu saanto (saantoselitys)	5	2,83	20,85	2 212,00
Sisäinen kauppa (mt:lta lp:lle)	32	390,32	0,00	558 581,03
Tilusjärjestely	19	81,14	64,90	48 953,35
Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	13	42,37	0,00	231 449,68
Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	9	53,85	129,60	559 223,00
Varainsiirtovero	8	0,00	0,00	15 060,00
Yhteensä	592	12 180,93	770,43	18 944 319,23

Kiinteän omaisuuden muutokset	Lkm	Muutos maa-ala	Muutos vesiala	Muutos tasearvo
Vähennykset		ha	ha	euro
Hallinnansiirto	3	-4,69	0,00	-172,72
Kauppa	386	-29,67	-5,26	-122 721,00
Lunastus	58	-3,21	0,00	-15 364,00
Maankäyttömuutos (jht:sta lt:een)	23	-493,71	-100 455,90	-5 341 402,98
Sisäinen kauppa (lp:lta mt:lle)	6	-177,45	0,00	-212 494,00
Tilusjärjestely	18	-62,15	0,00	-39 599,35
Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	11	-60,31	0,00	-227 337,68
Tilusvaihto	1	-0,24	0,00	-8,00
Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	8	-272,00	0,00	-298 211,00
Yhteensä	514	-1 103,43	-100 461,16	-6 257 310,73

8.4.4 Julkisiin hallintotehtäviin osoitettu rahoitus valtion talousarviosta

Talousarviotili (euroa)	TA 2010	LTA 2010	Talousarviot yht. 2010	Siirtynyt vuodelta 2009	Käytettävissä 2010	Nettokäyttö 2010	Siirtyy vuodelle 2011
30.63.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (MMM)	6 213 000	21 000	6 234 000	410 125	6 644 125	6 235 514	408 611 ³
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (YM) (1)	26 291 000	2 165 000	28 456 000	2 571 513 ¹	29 327 513 ²	26 167 341	3 160 172 ⁴
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (YM) (3)		0	0	125 016	125 016	-137 495	262 511
Talousarviossa osoitettu rahoitus yhteensä	32 504 000	2 186 000	34 690 000	3 106 654	36 096 654	32 265 360	3 831 294
Vähennetään suoraan omaan pääomaan kirjattu investointirahoitus						445 533	
Lisätään laskutetut erillisrahoitukset, jotka nettoutettu rahoituslajeille							0
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus						5 099 863	
Valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä						37 810 756	

1) Siirtynyt vuodelta 2009, ei sisällä erillismäärärahaa Nuuksiokeskus Oy:n osakepääoman korottamiseen 1,5 milj euroa.

2) Käytettävissä 2010, ei sisällä valtion budjetissa vuonna 2010 luontopalveluille osoitettuja ehdollisia määrärahoja, jotka on tuloutettu vuonna 2011; III LTA Liminganlahden luontokeskuksen rakentaminen 1,2 milj euroa, IV LTA Selkämeren kansallispuisto 0,5 milj euroa.

3) Siirtyy vuodelle 2011, määrärahoista on sidottuja erilaisiin hankkeisiin 145 000 euroa.

4) Siirtyy vuodelle 2011, määrärahoista on sidottu erilaisiin hankkeisiin 1,9 milj euroa esim. Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskus.

Meno- ja tuloerittelyt talousarviotileittäin		
30.63.50	Tot. 2010	Tot. 2009
Palkkausmenot	3 079 649,33	3 147 657,99
Muut kulutusmenot	3 893 183,80	4 253 209,77
Maanhankintainvestoinnit	0,00	0,00
Muut investoinnit	131 885,12	221 868,70
Tulot (pääosin siemenmyyntiä)	-869 204,25	-858 960,46
Muu laskutettu rahoitus	0,00	0,00
Nettokäyttö	6 235 514,00	6 763 776,00

35.10.52	Tot. 2010	Tot. 2009
Palkkausmenot	14 077 633,64	13 754 277,63
Muut kulutusmenot	12 053 052,80	11 927 012,79
Maanhankintainvestoinnit	0,00	0,00
Muut investoinnit	182 457,05	287 639,48
Tulot	-125 853,65	-41 979,70
Muu laskutettu rahoitus	-19 948,84	-52 761,20
Nettokäyttö	26 167 341,00	25 874 189,00

35.10.63	Tot. 2010	Tot. 2009
Palkkausmenot	46 309,55	73 948,93
Muut kulutusmenot	291 137,99	473 200,03
Muut investoinnit	-28 415,30	10 000,00
Tulot	-994,24	-412,96
Maanhankinnan kulut yhteensä	308 038,00	556 736,00
Maanhankintainvestoinnit ja myynnit	-445 533,00	4 112 092,45
Nettokäyttö	-137 495,00	4 668 828,45

8.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Tuotot rahoituslähteittäin	2010	2009
Euroopan aluekehitysrahasto	1 069 532,38	271 097,17
EU:n ympäristörahassto (LIFE)	691 736,95	424 245,18
Muu EU-rahoitus	152 192,45	149 084,52
Muut rahoittajat	1 171 653,80	451 058,60
Yhteensä	3 085 115,58	1 295 485,47

8.4.6 Kustannusvastaavuuslaskennat

Julkisoikeudelliset suoritteet	YM:n toimiala	
	Tot. 2010	Tot. 2009
(1000 €)		
Tuotot	101,3	95,9
Henkilöstökustannukset	36,2	10,3
Muut erilliskustannukset	24,1	28,9
Poistot ja korot	5,7	1,9
Osuus yhteiskustannuksista	14,0	4,1
Kustannukset yhteensä	80,0	45,1
Kustannusvastaavuus	21,3	50,8
Kustannusvastaavuus, %	127 %	212 %

MMM:n toimiala	
Tot. 2010	Tot. 2009
2 462,8	2 050,4
1 141,0	906,8
1 453,6	1 752,7
179,4	164,2
442,1	363,3
3 216,1	3 187,0
-753,3	-1 136,6
77 %	64 %

Suoritteet yhteensä	
Tot. 2010	Tot. 2009
2 564,1	2 146,3
1 177,2	917,0
1 477,7	1 781,6
185,1	166,1
456,1	367,4
3 296,0	3 232,1
-731,9	-1 085,8
78 %	66 %

Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	YM:n toimiala	
	Tot. 2010	Tot. 2009
(1000 €)		
Tuotot	3 138,4	3 263,2
Henkilöstökustannukset	870,8	723,0
Muut erilliskustannukset	703,1	1 145,1
Poistot ja korot	136,9	130,9
Osuus yhteiskustannuksista	337,4	289,7
Kustannukset yhteensä	2 048,2	2 288,7
Kustannusvastaavuus	1 090,1	974,5
Kustannusvastaavuus, %	153 %	143 %

MMM:n toimiala	
Tot. 2010	Tot. 2009
2 112,2	2 316,2
520,4	493,1
961,2	1 314,4
81,8	89,3
201,6	197,6
1 764,9	2 094,4
347,2	221,8
120 %	111 %

Suoritteet yhteensä	
Tot. 2010	Tot. 2009
5 250,5	5 579,4
1 391,2	1 216,1
1 664,3	2 459,5
218,7	220,3
539,0	487,3
3 813,2	4 383,2
1 437,4	1 196,2
138 %	127 %

Erillislainsäädäntöön perustu- vat suoritteet	YM:n toimiala	
	Tot. 2010	Tot. 2009
(1000 €)		
Tuotot	26,9	21,6
Henkilöstökustannukset	24,2	30,1
Muut erilliskustannukset	0,0	0,0
Poistot ja korot	3,8	5,5
Osuus yhteiskustannuksista	9,4	12,1
Kustannukset yhteensä	37,4	47,7
Kustannusvastaavuus	-10,4	-26,1
Kustannusvastaavuus, %	72 %	45 %

MMM:n toimiala	
Tot. 2010	Tot. 2009
192,3	150,2
6,8	6,6
4,9	7,4
1,1	1,2
2,6	2,6
15,4	17,8
176,9	132,4
1 250 %	842 %

Suoritteet yhteensä	
Tot. 2010	Tot. 2009
219,2	171,8
31,0	36,7
4,9	7,4
4,9	6,7
12,0	14,7
52,8	65,5
166,5	106,3
416 %	262 %

Yhteisrahoitteinen toiminta		
Tuotot (1000 €)	2010	2009
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot		
– valtion talousarviorahoitus	4 865	3 265
– EU-rahoitus	2 103	1 226
– muu rahoitus	1 501	778
Tuotot yhteensä	8 468	5 269
Henkilöstökustannukset	5 350	2 851
Muut erilliskustannukset	7 230	5 202
Poistot ja korot	772	476
Osuus yhteiskustannuksista	1 902	1 052
Kustannukset yhteensä	15 254	9 580
Kustannusvastaavuus	-6 785	-4 311
Kustannusvastaavuus, %	56 %	55 %

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Vantaalla 4. päivänä maaliskuuta 2011

Jaana Korpi

Timo E. Korva

Riitta Rainio

Ville Schildt

Jari Sirviö

Arto Tiitinen
hallituksen puheenjohtaja

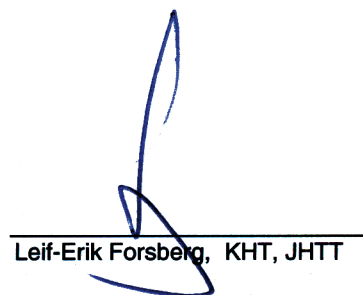

Helena Wallden

Rauno Väisänen
luontopalvelujohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla 4. päivänä ^{maa}kuuta 2011

Markku Sohlman, KHT

Leif-Erik Forsberg, KHT, JHTT

Vuonna 2010 ilmestyneet Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Kaikki julkaisut löytyvät pdf-muodossa osoitteesta www.metsa.fi/julkaisut

- No 186 Mattus, I. 2010: Itä-Inarin paikannimistö. 278 s.
- No 187 Rantala, O. & Haanpää, M. (toim.) 2010: Luontolomia kaupunkikohteessa – luontomatkailun kehittäminen Rovaniemellä. 69 s.
- No 188 Haanpää, M. & Rantala, O. (toim.) 2010: Vieraskirjat palvelujen kehittämisen välineenä – ulkomaiset matkailijat Urho Kekkosen kansallispuistossa. 66 s.
- No 189 Natalia Milovidova, Nadezhda Alexeeva, Natalia Lentsman and Arja Halinen (ed.) 2010: Assessment of the management state and needs of regional protected areas in the North-West Russia (Arkhangelsk Region, Vologda Region, Leningrad Region, Murmansk Region, Republic of Karelia, St. Petersburg). 112 s.
- No 190 Наталья Миловидова, Надежда Алексеева и, Наталия Ленцман Арья Халинен (ред.) 2010: Оценка состояния управления и потребностей региональных особо охраняемых природных территорий на Северо-Западе России (Архангельская Область, Вологодская Область, Ленинградская Область, Мурманская Область, Республика Карелия, Санкт-Петербург). 114 s.
- No 191 Marika Yliniva ja Essi Keskinen 2010: Perämeren kansallispuiston vesimakrofyytit - peruskartoitus ja näytteenottomenetelmien vertailu. 66 s.
- No 192 Juutinen, R. ym. 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve – kasviyhteisöjen ja ympäristön rakenteen tarkastelu. 59 s.
- No 193 Juutinen, R. (toim.) 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve – hyönteislajiston tarkastelu ja koko hankkeen yhteenveto. 133 s.

Sarja B

- B 125 Lindblom, H. & Laukkanen, M. 2010: Punkaharjun alueen kävijätutkimus 2008 - 2009. 75 s.
- B 126 von Boehm, A. 2010: Sipoonkorven kävijätutkimus 2009. 74 s.
- B 127 Metsähallitus 2010: Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet. 93 s.
- B 128 Metsähallitus 2010: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2009. 51 s.
- B 129 von Boehm, A. 2010: Päijänteen kansallispuiston yritystutkimus 2007. 64 s.
- B 130 von Boehm, A. 2010: Päijänteen kansallispuiston kävijätutkimus 2008. 59 s.
- B 131 Kallunki, A. 2010: Oulangan luontokeskuksen asiakastutkimus 2008. 51 s.
- B 132 Ahola, A. & Kivistö, K. 2010: Oulangan kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 55 s.
- B 133 Ahola, A. & Kivistö, K. 2010: Oulangan kansallispuiston yritystutkimus 2009. 49 s.
- B 134 Meriruoho, A. 2010: Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen kävijätutkimus 2009. 50 s.
- B 135 Meriruoho, A. 2010: Besökarundersökning på världsarvet Kvarkens skärgård 2009. 50 s.
- B 136 Kuivinen, A. 2010: Lauhanvuoren kansallispuiston kävijätutkimus 2007. 59 s.
- B 137 Kuivinen, A. 2010: Kauhanevan-Pohjankankaan kansallispuiston kävijätutkimus 2007. 53 s.
- B 138 Kuivinen, A. 2010: Lauhanvuoren ja Kauhanevan-Pohjankankaan kansallispuistojen yritystutkimus 2007. 71 s.
- No 139 Ohenoja, A. 2010: Käsivarren erämaan ja Kilpisjärven alueen yritystutkimus 2009. 68 s.

- No 140 Ohenoja, A. & Leppänen, T. 2010: Käsivarren erämaan ja Kilpisjärven alueen kävijätutkimus 2009–2010. 106 s.
- No 141 Laakso, J. 2010: Kilpisjärven luontotalon asiakastutkimus 2009. 44 s.
- No 142 Sarlin, A., Nygrund, S. & Meriruoho, A. 2010: Företagsundersökning i världsarvet Kvarkens skärgård 2009. 46 s.
- No 143 Sarlin, A., Nygrund, S. & Meriruoho, A. 2010: Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen yritystutkimus 2009. 48 s.
- No 144 Hyttinen, R. & Kortelainen, T. 2010: Pyhätunturin luontokeskuksen asiakastutkimus 2008. 48 s.
- No 145 Airaksinen, S. & Kuusiniva, M. 2010: Syötteen luontokeskuksen asiakastutkimus 2008–2009. 39 s.
- No 146 von Boehm, A. 2010: Nuuksion kansallispuiston kävijätutkimus 2009–2010. 60 s.
- No 147 Laukkanen, M. 2010: Kolin kansallispuiston yritystutkimus 2009–2010. 67 s.

Sarja C

- C 68 Metsähallitus 2010: Korouoman-Jäniskairan Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2008–2017. 89 s.
- C 70 Metsähallitus 2010: Talaskankaan luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 70 s.
- C 71 Metsähallitus 2010: Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 54 s.
- C 72 Metsähallitus 2010: Auttikönkään Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 45 s.
- C 73 Metsähallitus 2010: Paljakan luonnonpuiston, Latvavaaran ja Pirunkirkon hoito- ja käyttösuunnitelma. 57 s.
- No 74 Metsähallitus 2010: Saarijärven aarnialueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 45 s.
- No 75 Metsähallitus 2010: Vorlokin Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 48 s.
- No 76 Metsähallitus 2010: Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 87 s.
- No 77 Metsähallitus 2010: Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 87 s.
- No 79 Metsähallitus 2010: Aatsinki-Onkamon, Peuratunturin ja Suksenpaistama-Miehinkävaaran Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 61 s.
- No 80 Metsähallitus 2010: Kolvananuuro ja lähialueet Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 77 s.
- No 81 Metsähallitus 2010: Kaldoavin erämaa-alueen sekä Sammuttijängän–Vaijoenjängän soidensuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 175 s.
- No 82 Metsähallitus 2010: Metsäkylän Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2009–2018. 41 s.
- No 85 Kyöstilä, M., Erkkonen, J., Sulkava, P. & Lohiniva, S. 2010: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston luontomatkailusuunnitelma. 82 s.
- No 86 Pulkkinen, P., Partanen, T., Kiiskinen, A. & Laakkonen, M. 2010: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston kalavesien hoito- ja käyttösuunnitelma. 40 s.
- No 87 Laukkanen, M. 2010: Kolin–Ruunaan alueen luontomatkailusuunnitelma. 39 s.
- No 88 Metsähallitus 2010: Pyhä-Häkin kansallispuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 104 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN 1235-8983 (painettu)
ISSN 1799-5388 (verkkajulkaisu)
ISBN 978-952-446-847-3 (painettu)
ISBN 978-952-446-848-0 (pdf)

www.metsa.fi/julkaisut

